

10.7
5/10/23
N: 86
SHERLOCK HOLMES'i

Päewaraamat

No. 4.

Londoni Timukas.

TARTUS

KIRJASTUS „SALAPOLIZEINIK.“

1921.

1187

M. Hermann'i trükitöja trüff, Tartus

EESTI
RAHVUSRAAMATUKOGU
AR

1-95-1198

Esimene peatükk.

Sunnelik püüf.

„Olen südamest rõõmus, et Teie jälle Londonis olete, mr. Holmes,“ ütles politsei inspektor mr. Gordon, ühele päikesest põlenud ja energilise näoga mehele, kes tema ees istus.

See oli ka tõepoolest Scherlock Holmes, ilmatuulus salapolitseinit, kes oma reisilt ümber maailma tagasi oli tulnud ja praegu inspektor Gordonile, kellega ta väga palju koos töötas, oma esimest külastäiku tegi.

Scherlock Holmes tõmbas paar sõõmu oma punu plüüsi; siis vastas ta :

„Jah, päris tõsine kodutunne asus südamesse, kui ma Wiktoria jaama sisse jõitsin ja siis särava suve päikese paistef eemalt püha Pauli pääkiriku tornisid end taeväsinasse sirutamäs nägin. Ma tundsin tõsist rahuldust, jälle omas ilusas, suures Londonis viibida. Ja ometi ei ole ma endine, mr. Gordon.“

„Tõde poolest, mr. Holmes, Teie näitate segane ja nagu tujane.“

Scherlock Holmes hüppas äritult toolilt üles.

„Kes on*ta kunagi sellesarnast kuulsud, ma sõidan Londonist New-Yorki ja säält ringi ümber terve maailma, Hudsonist läts reis Afrikasse, Algieri ja säält Egiptuse kaudu Väike-Afrikasse, Siberisse ja elewantide seljas Indiassse. Kuid ikkagi läts kurjategijal korda, minu eest ära põgeneda. Sellest hoolimata, et ta oma tee surmuhadega, häbitegude ja tõikjugu kuritöödega ära märkinud oli.“

Inspektor Gordon nitutas pead.

„Ma olen seda uskumata, hullu sõitu kõige humvitusega tähele pannud mr. Holmes ja ma olen kindel, et kui Inglismaa kohtuminister tõit oma politseiametnikud selle Flaxi, jälgile ümber maatera oleks äsfitanud, siis ätski nendest enam Londoni tagasi ei oleks tulnud, kus juures ma enese sikust mitte wäljawõtet ei tee. Teie mr. Holmes, olete teinud, mis inimene iganes teha wõis. Päälegi jookseb Teile niisugune mees nagu Flax, alati jälle kätte.“

Scherlock Holmes nitutas pead.

„Selles olen ma kindel, inspektor. Sel põhjusel tulingi Inglismaale tagasi, sest ma wõiksin siis selle wäale kihla wadada, et see kelin warem ehk hiljem jälle kord siin nähtawale ilmub.“

„Kas Harry Dakson Teiega ühes ei olnud, mr. Holmes?“

„Well. Ta wiibib praegu weel Saksamaal, et jäl Tom Flaxi mõnesugusid jälgi juurleda.“

„Sa kuhu jäi see wahwa noor daam, kes New-Yorkist Teiega ühes läks?“

„Miss Copper? Tema jõuab Londonisse Ameerika kaudu, sest et wõimalus olemas on, et Flax jällegi New-Yorki tagasi on pöörmud. See agar naispolitseinik wõib ka iga tund siia jõuda.“

„Siis olete ju päris ringjahri selle waele kelmi pärast ajanud!“ hüüdis politsei inspektor imestades. Sel filmapilgul astus seersant Fols sisse, tõstis teretades käe kübara äärde ja teatas:

„Cecili wõerastemajas on saladuslik kuritöö korda saadetud, herra inspektor.“

Mr. Gordon hüppas üles.

„Braegu? Suwe seerjonil? Nüüd, kus terve London juwitamas on? Teie ütlete „saladuslik,“ mr. Fols — kas olete midagi lähemat juba teada saanud?“

„Well, herra inspektor. Krahw Byrenhorst on hotelli söögi saalis hommiku eine ajal furnutt maha langenud.“

Inspektor lehitas õlgu ja waatas naeru muigul Scherlock Holmeesi peale.

„Mäete nüüd, mr. Holmes, meie ametnikud hakkawad ka juba mõttekujutusil looma. Kregi herra saab rahanduse, ehk midagi sellesarnast ja tund hiljem saan mina teate saladuslikest kuritööist.“

„Wabandage, Teie effite, herra inspektor,“ wastas seersant.

„Mina ise olen noort krahwi näinud. Surnuteha wiidi rutuga

Ähte maaluksesse teraskambriisse, et säält öösel nägematast edasi toimetata. Krahw Ryrenhorstil on kuuli haav pääs. Ma nägin jeda ise selgesti."

Nüüd näitas inspektor Gordon juba teist nägu. Ta küsis üle puldi kumardades:

"Ja hommiku eine ajal, kitlete Teie, olla ta surnuks lastud?"

"Well, herra inspektor."

"Kas keegi jeda nägi?"

"Enam kui paarkümmend inimest istusid ühtlasi lauas."

"Kas olete kurjategija kinnitõtmiseks sammusi teinud, ehk kas on keegi teda näinud?"

"Ei kurnbagit, herra inspektor. Randkonnal ei olnud aimugi, et krahw Ryrenhorst tapetud wõiks olla. Kõneldakse südame rabadusest."

"Kuradi päralt, seersant, pidage oma mõtled ohjas! Kewolwri ehk püssipauku oleksid ometi teised wõõrad ehk hotelli teenijad kuulma pidanud!"

"Wakandage, herra inspektor, selles peitubki see saladus, millest Teie rääkisin. Krahw Ryrenhorst lasti surruks ja nimelt hulga wõeraste ja teenijate juuresolekul, ilma et keegi regijat olets näinud. Mina olen esimene, kes konstateerib, et siin kuritööga tegemist on."

Inspektor raputas pead.

"Siis sõidame juba kohe hotell Cecili, mr. Holmes Teil ei ole ometi midagi tähtsat ees ja ma wõiksin sih-a wedada, et see juhtumine Teid õige suuresti huwitab.

Kuulus jalapolitseinik seisis keset bürood ja waatas tollet tarretul pilgul maha, mis talle alari omane oli, kui ta oma mõt- teid intensiivselt ähe punkti pääle koondas.

"Mõrtsukatöö ise ei huwita mind enam edasi, küll aga mõrt- jukas," wastas ta tüli aja pärast. Ta haaras kübara ja tepi ja järgnes inspektorile. Ühe ees istusid nad politsei jaama autosse.

Umber sada sammu hiigla suurest wõerastemajast, wiis lai wägew Waterloo sild üle Themse London S. linna jaosse.

Hotelli esimene direktor oli politsei inspektori juba ostanud. Ta wiis teda ja Scherlock olmeist eesruumi, saatis neid siis läbi pika läigu kuni tõstewärgini ja sõitis nendega siis kuni 15 meetrit sügawale maa alla.

„Siin on meie sala warakambriid,“ ütles ta seletades inspektorile, kes wähe imestanult selles wõlwaluses ümber waatas, „kus meie oma wõeraste wäärtasjad alal hoiame. Teie mõistate, herra inspektor, et meil mõnikord määratu wastutus on, kui selle pääle waadata, et wõeraste riikide saadikud, sala kurjeerid ja isegi roonitud pead meie hotellis korterit wõtawad, rääkimata Ameerika suur tööstuse esitajatest, kes sagedasti pool miljoni ehk rohkem meie kätte hoida annawad.“

Scherlock Holmes oli hotelli esimest direktori teraselt filmiteenud. See oli umbes neljakümne aastane mees, õige peenelt stiides ja awaldas oma ülesastumises hooletut kuid suurtsugust reisijat, nagu kõige peenjusteni rawitsetud, mis peale hotelli kütse sliheduse mingit kindlat iseloomu tunda ei lasnud.

Direktor awas ühe wäikese raudse ulse ja seal lamas wäikeses madalas wõlwaluses krahw Kyrenhorsti furnukeha jää peal.

„Niipea kui bö kätte on jõudnud, toimetame krahwi furnukeha politseisse,“ sõnas direktor ilma mingi sisse juhatuseta. „Teie mõistate, herra inspektor, et minule see kohustus osaks on saanud.“

Politsei inspektor astus furnukeha juurde ja waatles teda.

Scherlock Holmes, kes senini warjus oli seisnud, waatles nüüd ta furnukeha lähemalt, pööras siis direktori poole ja küsis:

„Kuidas on kadunud end wõeraste raamatusse sisse kirjutanud?“

„Kui krahw Kyrenhorst,“ wastas direktor.

„Kust pärit?“

„Wiinist.“

„Mis asjas siia reisinud?“

„Kui Austria saalkonna sekretär.“

Selle lühikeste kahelkõne kestusel oli Scherlock Holmes tapetu taskud läbi otsinud. Peale sõjawäe pass'i, isikutunnistuse ja loowituskirjade ja weel kirja, mis kaunis wäärtuseta olid, leidis kuulus salopolitseinil ainult ühe arwe. Ta pani selle oma taskusse ja läts ühes politsei inspektoriga jälle üles. (Sõidutoolis küsis ta direktorilt:

„Kas kadunud on wäärtasju Teie kätte hoiule annud?“

„Ei! Kuld taskukella, ühe briljant rinna nõela ja scheki raamatu, mis tema toast leidsime, wõisin esiotja oma kätte.“

Sherlock Holmes tänas kergelt ja sõnas :

„Kas olete nii lahke ja näitate meile söögi saali, kus krahv Nyrenhorst surma sai?“

Wõerastemaja direktor juhatas mõlemaid herrasid läbi mitme toreda ruumi, kuni kahe suure klaasukse ette, mis kuldsel pealkirja landsid :

„Lunch.“ (Einesaud).

Teener surus ühe nõõbi peale ja filmapilgul lendasid mõlemad tiivuksed lahti.

Sherlock Holmes peatas inspektori sisse astumast ja ütles teenrile :

„Pange klaasuksed jälle kinni. Saal ise ei huvita meid pikemalt.“

Uksed langesid jälle kinni. Kuna politsei inspektor küsiwalt salapolitseiniku peale waatas, läks see klaasukse juure ja otsis filmadega selle peal täkk aega. Siis näitas ta wäikese, ümarguse augu peale klaasukse sees ; awandus oli waewalt erne suurune.

„Sii käis kuul läbi.“

Politsei inspektor ja hotelli direktor waatlesid mõlemad saladusliht kuuli auku. Sherlock Holmes pööras selle aja sees teemaja poole.

„Teil oli täna wahitord selle ukse juures?“

„W. A., sir.“

„Kas Teie kordagi ukse juurest ei lahjunud?“

„Jah! Mõneks minutiks.“

„Kes Teid ära kutius?“

„Esimene ülemkelner. Üks wõeras ei teadnud kuhu sisse astuda.“

„Nendest minutitest oli küllalt,“ wastas Sherlock Holmes rohkem isenehese kui teistele. Siis küsis ta hotelli direktorilt :

„Kas teenijad ei ole midagi filmapa swat märkanud? Teie ei nä nud üht i meest kes wast Teie lahklust olets äratanud?“

„Ei. Teie unustate, mu herra, et hotell Cecil teise suurrujega termes maailmas on.“

Sherlock Holmes nikutas pead ja astus wälja uksest. Seal heitis ta lühikeste pilgu arwe peale ja kästis autojuhti Lombardisse Street 27 sõita.

Inspektor Gordon istus imestanud näoga salapolitseinika kõrvale.

„Ma näen, Teie olete terve loo mul jälle käest ära võtnud mr. Holmes,“ ütles ta kaunis pahaselt.

Kuulus detektiv vastas segaselt:

„Teie effite, inspektor. Talitage täiesti oma heaks arvamise järele.“

Mr. Gordon tampis jalaga.

„See ongi see nali, mr. Holmes, et mul midagi talitada üle ei jää! Mis pean ma siis selle kuritööga peale hakkama? Mees lastakse kõige käidavamas majas termes Londonis lasterüüstaga maha, millest peatu ei kuulda. Keegi ei ole kurjategijat näinud. Enam kui tuhat inimest on waherjal majas sisse ja wälja läinud. Ma usuu, et siin üleüldse midagi teha ei saa, enne kui krahw Kyrenhorsti kohta loialisemaid teateid on kogutud. Ainult kaudsel teel võiks siin jätkede leidmise peale mõelda. Ma ei saa sellepärast mitte hästi aru, mis meil praegu just Streeti Lombardi viisil on.“

„Mõrtsuka jälgi,“ oli lakoniline vastus.

Politsei inspektor naeris.

„Teie olete Lombard Streeti arwe lehe pealt lugenud? Kas tohin üht pilku selle peale heita.“

Salapolitseinik ulatas pakeri wälkides inspektori kätte. See luges arwe läbi ja andis tagasi.

„Ma näen sellest ainult, mr. Holmes, et krahw Kyrenhorst kuldsepp Tendhalli juurest ühe briljant kaelaehke 6000 naela wäärtuses on ostnud. Kuid muid midagi ei leia ma selle arwe lehe pealt, kõige parema tahtmisega.“

Salapolitseiniku tarretu näo üle walgatas naeru muige.

„Kas liig kõrge hind Teile kahtlane ei näita? 6000 naela, on 120,000 marka!“

Inspektor lehitas õlgu.

„Na, üks tore teemantidest kaelaehke võib küllalt 120,000 marka maksta. Krahw Kyrenhorst võis seda muudugi wälja maksta.“

„Arwe on kwoiteeritud.“

„Seda ma nägin, mr. Holmes. Sellest võib järeldada ainult, et krahw punkti pealt maksnud on.“

„Teie teraw meel on Teid täna päris maha jätnud, inspektor. Teie kuulsite ometi, et hotelli direktor mingisugust laela ehk hoiule ei ole võtnud. Kuhu on see siis jäänud?“

Inspektor waataz tükk aega kohmetult kõrwale, kus inimesed uagu sipelgad läbisegi sõelufid.

„See on tõsi. Kuid krahw on jeda wististe kellegile kinkinud.“

„Üksna õigus ja nimelt ühele daamile. Müüd on küsitaw, kas see laelaehete ka kätte on saanud. Kui nii on, siis wõime sellest daamilt kohe ligemaid teateid saada. Ei wõi ju teada, milleks see hea on, inspektor.“

Mr. Gordon ei saanud weel wastata, kui auto seisma jäi. Scherlock Holmes hüppas wälja ja oli juba mõne minuti jooksul teada saanud, et kullasepp ise laelaehete Eweline Goubdile Knights Bridges on müüinud.

„See daam on herra krahwi pruut,“ lijas kuldsepp naeratada: s juurde.

Scherlock Holmes hüppas jälle autosse.

„Kuritöö põhjusest arwan ma nüüd aru saama,“ ütles ta inspektorile. „See on väga kawalaste ette walmistud. Schöfför sõit: Knighth Bridgesje. Miss Gouldi maja leian ma peagi üles.“

Weerand tundi hiljem peatas auto tähendud uulitsal, mis Hydepargi lähemas ligiduses asub.

Kuid tore palee, mis alguses ühe wana Inglise aristokraadi perekonna omandus olnud ja ostu teel miss Gouldi omanduses saanud, oli lukustud. Majawalitseja teatas, et Ameerika miss ühes oma kammerneitsi ja ühe teendri saadetusel oma juwemajasse Willensteni lähedale on reisinud.

„Sõitke kohe Puddington-jaama laudu,“ hüüdis Scherlock Holmes autojuhile, „ja laste nii ruttu kui wähegi wõimalik. Daami hätiline ärasõit ei tähenda midagi hääd.“

„Dõpuks laseme endid wälja naerda, mr. Holmes,“ ütles inspektor, kes senini waitides oli istunud. „See ei wõi ju ühegi ladi meele järele olla, praegu Londonis istuda, kuna terve rahaja were-aristokratia supelus kohtades wiibib.“

„Teie wõiksite parem selle kohta oma imestust awalbada, inspektor, et samane ladi ka mitte mõnda supeluskotta üles ei siifinud.“

„See on lõsi. Kuid ka Willenstenis on kaunis kenake elada“

„See on tühi jutt, inspektor. Kevade ja sügise kohta mõis see määrew olla. Mina olen arvanud, et daamid hää põhjus oli, korraga maale onia suwemajasje kolida. Kas Teie palee suures koridoris suut suurt kohwrit tähele ei pannud? Ma nägin neid, kui walitseja suure eesukse awas. Ma järeldan sellest, et talid enne suurem reis ette kawatjeitud oli. Mis päraft lähed ta niilid korraga Willensteni?“

Inspektor lehitas õlgu, sest temagi ei teadnud paremat wastust. Willensteni pärale jõudes pidi Scherlock Holmes järele küsimisega kallist aega kaotama. Wiimaks puhutati temale ja ta saatjatele ühte suwemaja, mis teistest lahust, poole tunni tee jaamast eemal oli.

Kiirel sõidul kihutati sinna.

Wäike majake asus täiesti üksikult, umbes Willensteni ja Kingsburi wahel kohal. Poole tunni langusel ei olnud üht i raudteejaama ligidal. Wäike oja roomas laialt maja eest mõõda.

„Arge ette jõitke, Schöfför,“ leelas Scherlock Holmes, kui majakene aia puude wahel nähtawale tertsis. Wöörake eemalt ringi ja oodake politjeinikkudega pöesjate wahel. Kui meie wilistame, tulge järele.“

Scherlock Holmes oli kahtlemata erutud, kui ta neid sõnu rääkis. Seda mõis tema näost ja rutuliseft kõnest märgata. Inspektor waatas küsiwalt salapolitjeiniku otja. See näitas oja poole.

„Kas näete seda punast wiiru, inspektor?“

„Well. Bagana pihta! See on ju — —“

„Weri täiendas Scherlock Holmes. Järgmiljel filmapilgul hüppas ta wanakrist maha ja ruitas majakese poole.

Inspektor Gordon läks temale järele.

Rõhuh waietus lasus kogu ümbruse ja majakese peal. Üht wirwendas oudumast palawuseft, sest wahel ajal oli lõunaaeg tätte jõudnud ja päite seisis otse Londoni kohal.

Mingisugust tooni ei olnud kuulda, ainult linnud hääsitsesid uniselt. Mõlemad mehed sammusid waitides läbi aia. Kui nad maja ast awada tahtsid, oli see lukustud. Kuulus salapolitjeinik tahtis parajasti ukse kella liikuma panna, kui hirmus karjatus läbi maja kostis. Kuulus, nagu oleks keegi surma hirmus appi hüüdnud. See oli walukarjatus, mis naese rinnast tungis. Hääl

Kõla oli nii hirmus ja läbi lõikaw, et inspektor Gordon, kelle närwid nii mõnegiga harjunud olid, näost ära kahwatas.

„Seal sees saadetakse hirmus kunitöö korda,“ hüüdis Scherlock Holmes ja hüppas mõned sammud tagasi. „Müüd edasi, inspektor. Kui ma kolm loen, pörlame kõige jõuga wastu ust. Üks, kaks, kolm — —“

Mõlemad mehed prantsatafid nagu puutüwid wastu tugemat ust. See wankus, weel kord rõhusid mõlemad kõigest jõust, siis langes üks sisse. Mõlemad politseinikud oliwad nõrgalt walgustatud eestojas. Karjatus oli waibunud. Järgnes nuusumine, mis lüüsti ja üdist läbitungiw ja kole oli, et Scherlock Holmes isegi agasi jurutud wiha hüüet tagasi hoida ei suutnud ja treppi mööda üles tormas, nagu oleks ta juurlükist lastud.

Ähkihes järgnes talle inspektor Gordon. Teel astus ta ühest furnulehast mööda, kellest Scherlock Holmes osawahti üle oli hüppanud; üks teener lamas läbi lastud pääga põiki trepi astmetel. Kui Gordon edasi minnes üle trepi käsipuu alla waatas, nägi ta seal teist teenrit purustatud pääluga lamama.

Ta jäi Scherlock Holmesi kannule. See oli ühe ukse lohti murdnud. Weel kord kuuldi nuusumist karjatusels paisuma. Sinna juure mehe hää! :

„Karju aga, mu tuuke! Siin ei kuule sind ühegi inimese hing. Kus on laelaehe?“

Järgmisel filmapiisgul oli Scherlock Holmes selle toani jõudnud, kus midagi hirmjat pidi teoksit olema. Kildudena langes wiimane aks eest. Tuba oli aia pool küljes ja gallerii läbi eesmajast lahutud. Nii wõis juhtuda, et mõrtsukas, kes keset tuba seisis, akse sissemurdmise lära nii ruttu tähele ei pannud. Müüd tormas ta, rewolwer läes, sisse tulejatele wastu.

Scherlock Holmes seisis forraga tema ees.

Kurjategija lastis kaks, kolm korda rewolwrist salapolitseiniku peale. Üks kuul haawas kergesti politsei inspektori põhemat lät. Pankude pääle tormasid nüüd ka politseinikud, keda autos ühes toodud, sisse. Kurjategija oli selle järele, kui ta rewolwri tähjaks lastud, filmapiis põgenemist alganud.

Scherlock Holmes ja mr. Gordon waatasid toas ümber. Hirmus waade awanes nende filmi ees. Mõõri otsas, mis laest alla rippus, kõlkus miis Gouldi kammerneitsi.

Mõrtsukas oli teda wast umbes kahe sekundi eest üles pöö-
nud, sest tema nägu ei olnud veel nii üles tursunud, nagu pöö-
nud furnute juures näha. Scherlock Holmes oli waemast ühe pilgu
õnnetu peale heitnud, kui ta juba noa taskust tõmbas ja nõõri
läbi lõikas.

„Hoolitsege tüdrukku eest!“ hüüdis ta Gordonile, kes oma
haawa pärast enam edasi ei jaanud. „See on miss Copper!“

Sel filmopiigul kui mõrtsukas läbi lahtise akna wälja hüp-
pas, oli Scherlock Holmes tema nägu näinud. See oli Tom Flay.

Minult rutulise pilgu heitis Scherlock Holmes miss Goulbi
poole, kelle juust larjatused olid kostnud. Kange lõewing tõusis
salapolitseinikule ninasie. Ta nägi redelit, mis risti lahe tooti
peale oli pandud, nägi õnnetu neiu paljast keha, mis redeli peale
sirgu oli tõmmatud, kuid kõiki nende hirmsuste ükfilasju ei saa-
nud Holmes enam rutuga tähele panna.

Ühe hüppega oli ta akna peal, ronis wälja, haaras pitsi-
wardast kinni ja lastis eunast seda mööda alla. Tema lüüd olid
lõhki rebitud, kui ta alla jõudis. Flay ronis parajasti üle aia.
Aegjata wilistas ta politseinikka. Need olid teisel teel juba majasse
jõudnud. Nüüd aegas wõidu jooks mõlemate meeste wahel, kes
üksksteisele surmawaenlased olid. Jookstes laadisid mõlemad oma
rewolwrit. Pea lastis Flay üle öla tagasi, pea andis Scherlock
Holmes tuld. Kuid meeletu rutuga, kuna mõlemad üle pöidude
ja peenarde tormasid, ei olnud wõimalik sihtida. Kõik pangud
läksid mööda.

Ühe wiljapõllu ääres kaotas Scherlock Holmes põgenija
filmast. See oli mehe tõrguse wilja sisse maha tüürutanud ja
ruttas nii edasi. Kui Scherlock Holmes põllu äärde jõudis ei
teadnud ta mitte kuhu kiige kurjategija oli pöörnud. Ruttu ot-
sustades ronis salapolitseinik lähedal olewa puu otja, kust ta ter-
wet ümbrust ülewaadata wõis. Eääl märkas ta Flayi, kes põge-
nedes ringi oli teinud ja nüüd jälle juwemaja poole tagasi jooksis.
Silmapiik libises salapolitseinik puult maha ja jatkas tagaajamist.
Kurjategija oli nüüd juureste ette jõudnud. Kaks torda kaarias
Scherlock Holmes ta filmast. Sellegi pärast wähenes waheruum
mõlemate meeste wahel, sest kuulus salapolitseinik oli üks kõige
parematest jooksjatest Inglismaal.

Korraga larjatas Scherlock Holmes wiha pärast. Ta tõstis
rewolwri üles ja lastis kolm, neli pauku ühe auto peale, mis
umbes kümne sammuga saugusel temast mööda kihutas. Kolm kuuli

lõiwad prakfudes jõuwanfrile sisse, kuid ükski ei treshwanud sees istujat meest. Surmani haawatult ronis praegu politsei automobili juht ühest pöösast wälja.

„Da tungis tagasi selja minu kallale, mr. Holmes!“ sai ta weel ütelda ja langes siis meele märkusetalt maha. Hambaid kiristades pööras Esherlock Holmes ümber ja hafas uuesti põgenejo jälgi tagaajama. Paari minutilise jooksmise järele oli auto fiiski tema filmist kadunud. Reegi tuli jalgrattaga sõites salapolitseinikule swastu.

Esherlock Holmes peatas seda.

„Kas nägite automobili, mis minu ees sõitis?“

„Well, mister.“

„Mees, kes seda juhib on hirmus kurjategija. Kas wõite mulle oma ratast laenata? Mina olen Esherlock Holmes.“

„Wäga häa meelega, mr. Holmes! Andke jalgratas Harry Wellnerile, Friar Street 17 ära.“

„Saab sündima, mr. Wellner!“

Esherlock Holmes hüppas rattale. Wälgu kiirusel käisid tema jalad pedaalidel üles alla.

Ratas lendas mööda maanteed nagu nool edasi.

See oli wõrdlusjeta wõidu jookss antoga, mille kurjategija kõige suurema kiiruseni oli seadnud, kuna jalgratas ainult inimese jõul liikus. Kes Esherlock Holmesi praegu oleks näiaud, see ei oleks teda ära tunnud. Tulipunase näoga istus ta jalgratal. Da puhkis ja ähtis ja oli wiha ja ärituse pärast otse moonunud näoga. Küll oli ta automobili filmist kaotanud, kuid jäi ikkagi tema jälgile. Kurjategija oli Londoni poole juhtinud ja sõitis Park-roadi sisse.

Siin peeti ta kinni, sest üks sõiduriist oli ümber löinud ja siidutee kinni pannud. Selle läbi oli Esherlock Holmes aega wõitnud järele jõuda. Mitmed politseinikud, kelle tähelepanemist ta põgeneja pääle juhtida tahtis ei saanud temast aru. Waheajal oli kurjategija edasi sõitnud. Esherlock Holmes tormas tagasi järele. Ühe York-Streeti wõerastemaja ees peatas Tom Flay, hüppas autost wälja ja kadus majasše. Kaks minutit hiljem jõudis Esherlock Holmes samuti hotelli ette, hüppas jalgratalt ja ruttas restoreani.

Wõerad ei imestanud mitte wähe, kui äritud näoga meest eneste ees nägid. See jäi keset faali seisma ja hüüdis:

„Kuhu läks see mees, kes praegu restoraani sisse astus?“

„Sellest ulkest läks ta wälja!“ wastasid talle mitmed hääled läbijegamini. Kõnelejad näitasid ühe taga ukse peale. Ühe hüppega oli Scherlock Holmes ukse juures ja kiskus selle lahti. Ta jõudis õue, mis müüriга ümber piiratud oli.

Parajasti nägi ta Flagi, kui see julge hüppega üle müüri kadus. Niisama ruttu oli salapolitseinik tema kannul. Flag oli nüüd teise õue peal olewa maja juure jõudnud. Paar redelit, mis müüri najale olid seatud, ulatasid kolmanda korrani. Ahwi kiirusega ronis kurjategija redeli pulke mööda üles. Kui ta kolmanda korrani oli jõudnud, algas Scherlock Holmes alt redelit mööda üles tulema. Flag hüppas ühest aknast sisse ja kadus majasse. Kuttum weel kui kurjategija jõudis Scherlock Holmes kolmanda korrani. Üks aken oli lahti, ta hüppas sisse, ruttas läbi kahe tua, leidis ühes kõõgis tapetud naesterahwa maas lamamas ja ühe mehe furnuleha, keda kurjategija põgenemisel maha oli lastnud. Verised jäljed wiisid trepi poole. Scherlock Holmes jooksis kuni põõningule üles. Wälge aken katuse äärel oli tatti löödud.

Salapolitseinik ronis aknast wälja. See oli wäga hädaohtlik seisulord, milles ta praegu wiibis. Kätega oli ta katuse rennist kinni wõtnud, jalgega seisis ta weel akna peal. Tema all langes maja müür häältselt alla. Sügawal all oli uulits, kuhu sadaned inimesed kokku olid kogunud, et hirmsat näitemängu päätt waadata, mis seal ülewal end nende filmadele paktus.

Kurjategija oli maja katusele põgenenud. Et maja teistest ikahus seisis, siis ei olnud tal enam ühtegi pääse teed. Ta saatis paks kuu salapolitseiniku poole. Need lendasid wingudes selle eääst mööda. Scherlock Holmes pidi nüüd elufarbetawa hüppe te wõtma, sest tagasi ei wõinud ta nüüd ka enam minna.

Kuna ta oma teha muhkliid wiimise wõimaluseni pingule tõmbas, wistas ta ennast katuse rennist kinni hoides üles. Sel silmapilkul audis renn järele ja paendus allapidi. Kuid juba oli Scherlock Holmes parema käega korstnast kinni saanud haarata, nii et ta ennast nüüd täiesti katusele ülestõmmata sai. Dolmas kuul, mis põgeneja tema poole saatis, läis korstna müüri sisse.

Käpatile roomates lähenes Scherlock Holmes nüüd mõrtsukale, kes samasuguses olekus end häältselt allatangewal katusel kinni hoidis.

Nüüd oli ta põgeneja kätte saanud. Häältsel kallakul katusel algas wõitlus elu ja surma peale. Kui kumbki meestest tasa-

kaas kaotas, oli ka teine kadunud. Sellest oli ka kurjategija aru saanud ja ta püüdis sellepärast Scherlock Holmesi ära kätkestada. See oli jooksmisest ja tagajomist surmani väsinud, kuna meeleheitmine ja hirm mõrtsukat sundisid wiimast jõudu kokku võtma.

Mõrtsuka käed pigistasid nagu raudtangid salapolitseimiku kaela. See oli pahema käega raudlatti senni haaranud, mille külge tuulesipp oli kinnitud. Parema käe rusikaga andis ta kurjategijale paar tugevat hoop. Need olid nii osavasti antud, et kollatungija üheks filmapilgus meelemärkuse kaotas. Ta lastis käed oma ohvri kaela ümber lahti, kuid samal filmapilgul libises ta katust mööda alla. Kuid mõttekiirusel oli Scherlock Holmes teda rinnast riideid pidi kinni haaranud.

Kii pakkus end all nulisjal kokku kogunud inimestele kohutaw waatepilt.

Nad nägid Scherlock Holmesi, kuulust salapolitseimiku, kuidas see parema käega üht inimest õhus hoidis, kuna ta pahema käega end katuse külles kinni pidas. Kurjategijal ei olnud enam torda läinud katusest kinni võtta ja sellest tuge leida. Kii pidi Scherlock Holmesi teda wabalt rippudes õhus hoidma. Seisuford oli kohutaw, kirjeldamata!

Kindel oli, et Scherlock Holmesel võimata oli raskest koha lanem kinni hoida.

Waheajal olid politseimikud asiast tulekaitsele teatanud, kes nüüd põrinaga juurde sõitsid. Tuleredelikid seati üles ja tõstis tulekaitse mehi ühes politseimikkudega ronisid üles katusele.

Wiimasel filmapilgul, kui salapolitseimiku käed juba lödwaiks hakkasid jääma ja ta ise nõrkuse pärast ära minestada kartis, tulid mehed talle appi.

Tom Flax wõeti politseimikkude poolt kinni ja wiidi redelit mööda alla.

Scherlock Holmes, kes end waewalt weel jalul hoida jõudis, tuli pillamisi pääd pööritamast kõrgusest alla, kuna rahwa hull teda mürisewatel hurra hüüetel wastu wõttis, sarnast jõupingutust ei olnud nad enne weel üalgi näinud.

Üks kõrgem politseiametnik oli kohale jõudnud ja teretas Scherlock Holmesi.

„Wiige see mees koha kindla hoiu alla ja laske ta raudu panna,“ ütles suur salapolitseimik kergemalt hingates. „See on Flax, kurjategijate kuningas.“

Wangistatu heitis tema poole pilgu, milles kuradlit wiha ja kättemaksmise himu hõõgus.

Lugewa politseimeeskonda salga saatel wiidi rööwmõrtsukas wangimajasse. Kuid Scherloek Holmes istus autosse ja kihutas tagasi Willensteni.

Tõde poolest oli politsei inspektor teda seal ootanud. Miss Gould oli rebeli pealt wabastatud, kus ta kirjeldamata piinasi oli pidanud kannatama. Kurjategija oli tal riided ihu pealt fiskunud ja teda selwiisil rebeli külge löitnud, et käed üle pea ühe rebeli pulga külge jalad aga mingisuguse pööra külge oli kinnitanud. Siis oli röömel pööra läänanud ja õnnetul naisterahwal nii peaaegu käed liikmetest wälja fiskunud. Kõigele lihtsaks oli ta weel hõõguwa sõde panni rebeli alla pannud, nii et waelse piinatawal selg ära oli põlenud.

Suurde kutsutud arst oli miss Copperi jälle meele märkusele äratanud.

Kuttes ja naerdes teretas ta Scherloek Holmest.

Miss Gould oli nii nõrgestud, et teda üle kuulata ei saadud. Ta toimetati juurde kutsutud sanitaride poolt ühte Bondoni erakliinikusse.

„Kuidas see tuleb, et Teid nii iseäralises seisukorras leidisin, miss Copper?“ küsis salapolitseinit. „Ma oleksin kõike muud ootanud, kuid mitte Teid siit leida.“

„Need olid iseäralised sündmused, mis mind selleks sundisid,“ jutustas miss Copper. „Kõlm päewa wiibisin ma New-Yorkis ja waatasin hoolega ringi. Teie olite juba Peterburist tööli Ameerika salapolitsei bürosid alarmeerinud ja kui ma sinna jõudsin, jain kohe teate, et Flax New-Yorkis wiibib. Ei olnud aga weel korda läinud teda tabada. Teisel päewal nägin ma kurjategijat uutisjal. Ta sõitis toredas tõllas ühe daamiga, teda pärast tapetult Brooklynis leiti. Ma jain järjest tema jälgile, ei saanud aga nii ruttu üht sõiduriista ehl automobili leida, kui tema minema sõitis.“

Järgmisel päewal sai üks minu sõbrana, Eweline Gould, hirmsa ahwarduse kirja, ta pidada sadatuhat dollarit Zeniral parki ühe teatawa koha peale panema. Käekirjast tundsin ma Tom Flaxi ära.

Kohe tuli mul mõte, kelni Bondoni petta, sest nagu ma arwasin, pidite Teie wahel ajal juba siia jõudnud olema, mister,

Miis Gouldi oli seda kergem nõusse saada, Londoni tulema, et ta mõne kuu pärast krahv Kyrenhorsti abikaasaks pidi saama.

Et mitte Flayi umbusaldust äratada ja seda ära hoida, et ta jälle filmapiirilt ära ei taots, reisisin ma kui miis Gouldi kammerneitfi sellega ühes. Selwiisil wõis ta ka ühtlasi minu taitse all olla.

Waeuast oli meie Londoni jõudnud, kui minu sõbranna New-Yorkist teise häbemata ähwarduse kirja sai. Warsti pärast seda tuli krahw Kyrenhorst oma pruuti vaatama, rahustas ja trööstis teda ähwarduse kirja pärast ja saatis talle pärast toreda kaelaehete. Krahw Kyrenhorst oli töotanud, et ta nende kirjade kirjutaja kinni lasjab wõtta.

Mina olin Teise waheljal kirjutanud, mr. Holmes, sest et ma miis Gouldi üffi jätta ei julgenud. Wistisie on minu kiri praegu Teie korteris.

Minu sõbranna oli nõuks wõtnud Morderneyssse reisida, kuid ühes uues kirjas selleltamalt läelt, ähwardadi teda hirmsa piina surmaga, kui ta kaelaehet kurjategijale ära ei anna. Rööwel teadis ka seda, et minu sõbranna Morderneyssse reisida tahtis.

Ta muutis nüüd oma nõu ja jõitis wõimalikult salaja Willensteni, lootes selwiisil kurjategija eest pääseda. Mina läksin temaga ühes, kuid tahisin weel täna ööjel Londonisse sõita, et Teise kõigest teatada, mr. Holmes. Kuid täna pärast lõunat tungiti meile korraga kallale. Asjata hüüdsime teendrid appi. Meie ei olnud kõige vähemalki häält kuulnud. Flay oli nad surnuks lastanud, ilma et meie ka nõrgemalki pantu oleksime kuulnud.

Mina olin esimeses, minu sõbranna teises toas. Korraga läksin ühe lahti ja Flay tungis hiigla jõuga minu kallale, enne kui ma weel selle peale mõeldagi sain, et ennast kaitseada. Ta uimistas mind ühe rusika hoobiga, sidus kinni ja hakkas siis minu sõbrannat hirmsasti piinama, et sellelt kaelaehete peidupaika teada saada. Eweline on tugem ja wahwa tüdruk. Ta pani kurjategijale wistalt wastu. Mina olin wahapeal jälle meelemärtujele tulnud ja pidin nüüd hirmsat piinamist pealt vaatama. Suurte jõupingutustega läks mul wiimaks korda oma koiditustest wabaneda. Seal kargas rööwel uuesti minu kallale, sai minust wõitu ja poos mind üles."

"Koh, selle käsitöö peab ta nüüd jäädawalt warna riputama," ütles Scherlock Holmes. "Saglismaa lohus saab juba selle eest hooit kandma, et ta kõige lähema aja jooksul wõllas tõlgub!"

„Mina ise tahan järel waadata, et wanafong, kus rõõwel praegu kinni on, ka kõigiti kindel on,“ sõnas politsei inspektor Gordon. „Peaaegu tahaks uskuda, et see inimene saatana ga sepingu on teinud. Kust saadik on võimalik, inimesi maha lasta, ilma et kõige vähemat pauku kuulda oleks?“

„See on uuem leidus, mis sõjariistade tööstuses wist täieliku revolutsiooni saab wälja kutsuma,“ wastas Scherlock Holmes. „Ma lugewin sellest leidusest alles eila Eõjawäeteatajas Flax ei oleks mitte kõige anberikkam kurjategija kahes umajaos, kui ta seda leidust mitte kõhe tsfuga tarwitama ei oleks hakanud. Wast on ta ka selle warastanud. Tõsi on, et mõne nädala eest üks Ameerika inieener sellest suurepäralisest leidusest teatas, mille järele tal korda oli läinud üht lasteriista kofku seada, millega lasta võib, ilma et kõige vähemat pauku kuulda oleks.“

„Nüüd selgub ka krahw Kyrenhorsti mõistatuslik tapmine,“ sõnas mr Gordon.

„Mis Copper jahmatas.“

„Mis Teie ütlesite? Krahw Kyrenhorst on surunud?“

Scherlock Holmes jutustas nüüd, kuidas ta Willensteni oli tulnud.

„Wisjugune hirmus saatus,“ hüüdis nais-salapolitseinik. „Mii on see elajalik inimeseloom jälle kahe inimese õnne häwitand. Eweline ei saa seda hirmsat õnnetust mitte üle elama.“

„Tema ja krahw Kyrenhorst saawad selle eluka wiimased ohwrid olema,“ wastas Scherlock Holmes.

„Nüüd pöörame Londoni tagasi“ — —

Scherlock Holmes ja mr. Gordon waatasid weel selsamal päewal wangi kongi üle, millesse Tom Flax oli paigutatud. See oli kõige kindlam kong terwes Londonis. Flax ei olnud oma häbemata julgust weel kaotanud. Ta teretas Scherlock Holmesest sõimu sõnadega.

Salapolitseinik sõitis wangimajast otse kõhe kohtuuriija juurde, kes talle teatas, et Tom Flaxi protseis hiljemalt kolme kuu pärast algama saab. Tema Londonis korda saadetud kiritööd üksi olid nii raskeid küllalt, et teda wõllasse saata.

Rahustatult sõitis Scherlock Holmes oma forterisse tagasi ja saatis ühe telegrammi Berliini:

„Harry, tule kõhe, Flaxi asi on lõpetatud.“

Scherlock Holmes.“

Teine peatükk.

Saladusline politseinik.

Ühel järgmiste päevade õhtul läks inspektor Gordon veel lord oma bürosse, mis kohtupalees asus, et oma teateid Willens-teni kurtööde kohta walmis kirjutada.

Büros ja eestwas ei olnud ühtegi ametniku enam, sest töötunnid olid juba möödas. Wahi peal seisjad olid kõik kaugemal.

Inspektor astus pimedasse tuppa: Läbi lahtise akna langes lai walguise juga ja kiitkestas tema tähelepanemist. Ta astus sinna poole ja waatas wälja. Kohtupalee wastu, üle uulitsa oli suur walgeks lubjatud maja sein, mis täiesti ilma akendeta oli. Üks nuputas kuulutuste ettewõtja oli seda seina reklame tahwliks tarwitama hakkanud. Iga õõ ilmusid sinna kinemotografi abil ärise kuulutused. See oli esimest korda, et mr. Gordon seda ettewõtet nägi. Kuna ta wälja waatas, ilmusid kiirteheitja abil walgele seinale järgmised sõnad:

„Honswell & Co.

Õige paremad aurumasinad termes ilmas.“

Gordon naeratas. Kuid korraga tarretas tema nägu. Laiali aetud silmil wahis ta wastu oiewa seina peale. Seal seisis nüüd hiigla suurte tähtedega:

„Urge liikuge paigalt, mr. Gordon. Sel filmapilgul, kus Teie seina poole waatate, olete Teie wang. Kui Teie käe taskusse pistate, et sõjariista wõtta, olete kadunud. Pöörake ennast ümber!“

Järgmisel filmapilgul olid sõnad kadunud. Selle asemel hiilgas jälle teine reklame seina peal.

Inspektor Gordon pühtis käega üle filmade. Kas ta unad oli näinud? Meeletu hirm wõttis tema üle wõimust. Tema ees oli kiirteheitja lai walguise juga, tema taga piltane pime tuba ja selle juures oli tal tundmus nagu ei oleks ta enam üksi omas büros. Wlingisugune magneetiline wõim sundis teda pään pöörama. Pikkamisi pööras ta end ümber. Sel filmapilgul, kus ta hirmunud filmadega pimedusest läbi tungida püüdis, tehti üks pikkamisi ja ettewaatlikult lahti. Inspektor ei suutnud ennast liigutada. Kõle hirm oli tema liikmeid halwanud. Üks läks tasa ja hoogliste liigutustega lahti. Nüüd märkas inspektor üht politseiniku.

Ta tõmbas sügawalt hinge. Sumalale tänu, ta oli päästetud.

„Kas lugesite neid sõnu, mis kinematograf seinale wiskas, politseinit?“

Ametnik ei wastanud. Jälle walbas hirm inspektori. Üks walguse kiir libises üle politseinitu näo. See oli rohelas. Põse lund seifid kõrgel ülewal, filmob sügawal koobastes, nina oli teraw. Gordon ei olnud jeda meest enne ialgi näinud. See oli täiesti furnu nägu, kes hanaft on üles tõusnud. Et oma hirmuft wõitu saada, karjus ta:

„Kuradi päralt, mees, kas te wastata ei mõista? Ma küsin, kas te kinematografi kirja nägite?“

Tasa nagu waimu läel, pani politseinit ukse kiini. Kuulmata sammul astus ta lähemale ja waatas talle oma hirmuface filmadega otja. Riisama hääletult ja rahulikult pani ta temale oma fondilise käe õla peale ja ütles:

„Winge telephoni juurde, inspektor ja kutsuge Echerlock Holmes kohe siia!“

Nüüd waatas inspektor politseinitule otje näosse. Ta ohtas tumedalt ja langes peaaegu selle inimese kerge käe pundutuse all maha. Kas see üleilidsje-inimene oli? Kas see mitte furnu ije ei olnud, kes talle wastu wähtis? Furnu pääluu hirwitas talle politsei kübara alt wastu. Dihata sõrmed hoidsid keppi.

„Lühi kartus! Eurnutehad ei kõnni maa peal ümber, päälegi weel kui politseinitud!“ ütles inspektor Gordon iseenelele ja wõttis kõik oma julguse koftu. Eunaft sirgetks ojades wastas ta:

„Wõtte käsi minu õla pealt ära ja wastate mulle kohe! Mis tahate Teie siit ja mis tähendab niisugune maskerad?“

Tema heal ei wärtsenud sugugi, kui ta neid sõnu rääkis.

Kõik need saladusliised kõrwalasjad, ähwardawad sõnad walgee seinal, pime tuba, wailus, politseinitu tondiline ilmumine, kõik sel oli selleks nagu loodud, et argtust, mis ta inspektor Gordoni ühes wäikses südamesopis ahus, ühels suureks tondiks kaswada lasta.

Saladusline politseinit haaras taskusse, tõmbas säält hiigla suure rewowri wälja, seadis selle endise rahuliku liigutuslega inspektorile meelkohta, kuna ta ütles:

„Ma loen kolm. Kui Teie siis mitte Echerlock Holmesile telephoneerinud ei ole, lasen Teid maha.“

Weel kahtles Gordon. Mis eesmärk wõis saladuslifel politseinikul selle kähuga olla? Milleks pidi Echerloef Holmes siia tulema? Häbi tundmus keelas inspektori, Echerloef Holmest selle naeruwäärilise seisukorra tunnustajaks kutjuda, milles tema praegu wiibis ja millest ta end kõige parema tahtmifega wabastada ei jaanud.

Wahetajal luges saladusline politseinik:

„Üks —“

„Kui Teie lasete, kutsub pauf lõik kohtupalee politseinikud kokku,“ ütles inspektor wärisewate põlwedega, kuna tal hirmuhigi otjaesifelse tõusis.

„Teie effite, inspektor. Minul on rewolwer, mis kõigewähemat pauku kuulda ei laje. Nii ei saa Teie keegi abiks tulema.

Ma loen faks —“

„Kurad ja põrgu, kas olete Teie Flax?“

„Ma loen kolm —“

Ühe hüppega, nagu mr. Gordon nii suurt weel iialgi ei olnud teinud, oli ta telephoni juures.

„Ma pean siis Echerloef Holmesi siia kutsuma?“

Politseinik nikutas pead. Kuna ta Gordonile oma hiigla rewolwri kõrwa äärde hoidis, ütles ta õõnja häälega,

„Ütelge karwa pealt, mis ma Teile ette ütlen. Üks sõna palju ehk wähem, siis lasen Teid telephoni juurde surmuse.“

„Ütelge ette,“ ähklis inspektor.

„Teie ütlete: Siin mr. Gordon. Tulge kohe siia, mr. Holmes, ühe tungiwa asja pärast on Teie siin oletut tarwis. Ma pean Teiega niikohe, sellel tunnil rääkima.

Gordon nikutas pead. Mõte, et Echerloef Holmes hiljemalt kümne minuti pärast kohtu palees pidi olema, andis talle jälle natuke kindlust. Ta helistas:

„Palun 13087. Echerloef Holmes seal? Jah? Siin politsei-inspektor Gordon. Palun tulge kohe siia mr. Holmes. Ühe tungiwa asja pärast on Teie siinolemist tarwis. Ma pean Teiega tingimata weel sellel tunnil rääkima.“

Saladusline politseinik kartis orwatawasti, et mr. Gordon wast weel midagi telephonisfe saab üttema: Tema konditsifed täed haarasid wälgu kiirusel inspektori kõrvalt kinni ja enne kui see weel

ühtgi häält; suutis teha, oli politseinik talle rätiku üle näo heitnud, millest rimastaw hais juures oli. Nagu puutomp langes inspektor põrandale.

Waheajal oli Scherlock Holmes telephoni kaudu selle mõistatustlise kütse saanud. Suur salapolitseinik ei olnud viimaste päewade wäsitama töö järele weel täiesti wälja puhunud. Ta oli raitasõidu teinud, mille eest ta ilmarekordi oleks pidanud saama. Et ta niisuguste sõitudega harjunud ei olnud, siis andsid järeldufed end wäga halvasti tunda. Suur salapolitseinik ei hoolinud suuremat politsei ametnikkude arwamistest ja kartustest. Ta hüüdis sellepärast läbi telephoni tagasi:

„Mis on juhtunud, mr. Gordon? Ütlege mulle vähemalt milles asi seisab?“

Kuid ta ei saanud mingit wastust.

Ühe filmapilgu mõtles ta järele. Tal oli lahtine toaknub seljas ja kingad jalas ja ei tahtnud häameelega enam õhtul riidesse hakata panema ja wõib olla oli inspektoril talle koguni tähtsujeta asju teatada, milleks teisel päewal weel aega küllalt oleks olnud.

„Kas mina ei wõiks minna meister?“ küsis Harry, kes sama päewa pärast lõunat Berliinist päralt oli jõudnud.

„See on hea mõte,“ hüüdis Scherlock Holmes. „Wõta oma ratos ja sõida lohe lohtu paleesse. Igal juhtumisel kutsud ja mind weerand tunni pärast telephoni juurde, kas saib aru?“

„Allright, meister,“ wastas Harry, kes aja igawuse all kannatas, sest taadit tui ta jälle Londonis oli. Ta wõttis jalgratta ja sõitis minema.

Inspektor Gordon on weel oma büros,“ ütles talle lohtu palee uskehoidja. Harry läks tumedasti walgustud täikufid mööda, kuni Gordoni töötua usse ette.

Ta koputas.

„Sisse,“ ütles sügaw heal.

„Inspektor on wist joobnud,“ mõtles Harry ja astus sisse. Toas oli kottpime, nii et ta ühtki inimest ei nä nud. Sulgest astus Harry mõned sammud edasi, seal langes tema pill üle uulitsa olewa walgustud seina peale.

Selgesti mõis Harry lugeda :

„Arge liigutage end paigast, Holmes. Esiemeje liigutuse juures olete Teie kadunud. Pange omad sõjariistad maha ja andke ennast alla.“

„See on rumal nali,“ pomises Harry, haaras taskusse ja pööris end ümber.

Tema ees seisis saladusline politseinik ja wahtis talle oma õõnsate silmadega otja. Kuid Harry ei olnud inspektor Gordon. Wihastelt astus ta mõned sammud tagasi ja ütles :

„Ma arwan, kuni karnawalini on meil veel pool aastat aega. Võta oma maske maha, mees, kui sa mitte ei taha, et sind maha põmmutan. Kus on inspektor Gordon?“

Wastuse asemel kuulis Harry mahajurutud wannet.

„Ma arwasin, et olete Holmes,“ tähistas wale politseinik läbi hammaste. Järgmisel filmapilgul kargas ta Harryle kõri kallale. Oli juba hilja, et see veel oma rewolwrit tarwitada oleks wõinud. Algas wihane wõitlus tema ja saladuslise politseiniku wahel. Wõlemad pöörelesid pörandal maas. Wale politseinik oli jõe poolest Harryst üle. Nii wahwaste kui Harry ta wastu pani tema wastase ämbliku sarnased sõrmed hoidsid kramplikult tema kõrvi finni, nii et Taksoni liigutused ilka nõrgemaks ja nõrgemaks jäid.

„Kui sa mitte Holmes ei ole, siis tahan wähemalt sinu etu küünla ära kusiutada, wilets pois,“ tähistas politseinik wihastelt. Veel kord läks Harryl wiimajel jõuvingutusel korda ennast metsalitse küünle wahelt wabastada. Kuid järgmisel filmapilgul langes ta, wastase rusika hoobist trehmatud, meelemärgusetalt maha.

Waheajal olid kakskümmend minutit mööda läinud sestkaandit kui Harry meister Holmesi juurest lahkus. See läks siis telephoni juure ja lastis end politsei inspektori büroga ühendada. Ta ei saanud mingit wastust. Kuna ta aga kõrwa alles kuulmise toru külles hoidis, kuulis ta mingit iseäralist kõne kõminat. Tõndiline politseinik ei olnud inspektorile, kui ta teda telephoni juurest ära liiskus, enam aega annud, kuulmise toru jälle aparadi külge riputada. Selle läbi jäi ühendus alles ja Holmes mõis nüüd selgesti kuulda, mis inspektori büros sündis.

Ta kuulis lauseid politseiniku ja Harry sõnelemisest, kuulis ta müdinat, kui mõlemad mehed üksteisega wõitlesid.

Wälgu kiirusel pani salapolitseinik kuulde toru käest, mistas tunde selga, pistis rewolwri taskusse, jooksis treppi mööda alla,

istus jalgrattale ja kihutas kui nool läbi unlitšate kohtu palee poole.

Kurjategija politseinik seisis tehet tuba ja vaatas oma mõlemate ohwri peale, kelledest kumbki veel meelemärgusele ei olnud ärganud.

„Meid ei pea enam ära tuntama,“ ümises ta iseeneses. „Kõige parem on kui ma nad mõlemad soolahapega üle walan ja siis aknast wälja wiskan. Kuid kas ei oleks see ilus tättetmaksimine kui ma selle suure nuuskuri abilisel lihtsalt filmad ära põletan. Paarist tilgast soolahapest oleks selleks küllalt. Jah, see on kena mõte. Holmefiga üksi saan ma siis lõpuks ta weel walmis. Oota, mu pois, ma tahan sul jäädawalt himu ära ajada, ennast teiste inimeste asjadesse segada.“

Kende sõnadega oli ta wäiteise pudelitse wälja wõtnud, lastis põlwili oma ohwri rinna peale, wõttis pudeli korgi pealt, surus pahema käe pöidlaga Harry parema filma langu üles ja hoidis juba pudelit selle kohal.

Sellel filmapilgul koputati lõwasti ja ägedalt ukse peale.

Saladusline politseinik lohtus ära, wiskas pudelitse aknast wälja, haaras oma ohwri kinni ja wedas nad kirjutuse laua taha warju.

Sel filmapilgul awanes uks.

See oli Scherlock Holmes, kes sisse astus. Suur salapolitseinik ei olnud mitte see mees kes kallaletungimist ära ootas. Uhe hüppega oli ta elektrilambi juures ja pööras selle põlema.

Kirjutus laua toga seisis furnukuju, rewolwer sihtimiseks walmis ja ootas salapolitseinikku.

„Tore, et Teie tulite, mr. Holmes,“ naeris saladusline politseinik. „Nüüd diendage oma arwed taewaga ära!“

Scherlock Holmes oli maha tumardanud ja wedrutas nüüd nagu uis edasi. Tema selja taga lõwad kaks kuuli seinasse, ilma et ta kõige wähemat pauku oleks kuulnud. Kurjategijal ei olnud enam aega kolmandat pauku lasta. Scherlock Holmes oli kirjutus lauani jõudnud, tõstis selle hüigla jõul üles ja paiskas politseiniku poole.

See kiskus surmu maste eest ära. Sel filmapilgul, kus Scherlock Holmes tema ees üles kerkis, hüppas ta üle ümber wihatud kirjutus laua ja põgenes weel kord ümber waadates, ukse poole.

Ähe filmapilgu teisis Esherlock Holmes nagu halwatult.

„Flax,“ karjus ta pikse häälega.

„Sah, Flax,“ sosistas kurjategija ja oli järgmisel filmapilgul juba pimedasse läiku lodunud. Suurtel hüpetel jooksis Esherlock Holmes talle järele. Kolm neli pauku lastis ta revolvrift, et wahi peal olewate politseinikkude tähelepanemist äratada. Kõik jooksid igalt poolt kaitsepolitseinikud kottu, kuid selles üleüldises segaduses, mis nüüd tõusis, läks kurjategijal korda läbi lahtise uste wätja lipsata.

Esherlock Holmes ruttas, kui ta ära nägi, et tagaajamine asjata, inspektori bürosse tagasi! Harry oli waheajal jälle meele-märtusele tulnud ja ta Gordon ärkas jälle üles, kui Esherlock Holmes tema keha külma weega üle walas.

„Kutnu, meie peame kohe wangihoonesse sõitma,“ käputas Esherlock Holmes, ruttas telephoni juurde ja lastis wangimaja walitsusega ühendada.

„Kas olete kõik mis wõimalik teinud, et põgenejat Flaxi jälle kinni püüda? Kuidas oli wõimalik, et ta põgenema pääsis?“

Kest wangimaja direktor ei wastanud mitte kohe. Wahe aja pärast sai Esherlock Holmes järgmise wastuse:

„Teie olete wist und näinud, mr. Holmes. Flax on oma kongsis.“

Mr. Gordon oli kassihastuse näoga, muidu aga kannis tõbus, kuid ei tahtnud mingil tingimisel uskuda, et saladusline politseinik keegi muu ei olnud kui Flax.

„Teie kuulete ju, et Flax oma kongsis on, mr. Holmes,“ hüüdis ta äritatult. See kurjategija ei wõi ju ühel ajal kohtupalaeis ja kestwangimajas olla.“

Esherlock Holmes kehitas õlgu.

„Esiotsa seisan ta minagi lahutamata mõistatuse ees. Ma sõidan kohe wangimajasse.“

Automobilis ruttasid kolm herrat New-Gatesse. Direktor wõttis neid wastu. Kuid ta ei olnud just mitte kõige paremas tujus hõltsise efitamise pärast.

„Teie hool on liig suur,“ ütles ta tagasihoidub pillega. „Ma saan ju wäga hästi aru, et see mitte kerge töö ei olnud, niisugust olawat poisssi kinni püüda. Kui ma teda aga lord oma hoiule olen wõinud, siis wõite julged olla, et ta enam lahti ei pääse.“

„Wõib olla,” vastas Scherlock Holmes. „Igatähes tahan ma temaga praegu rääkida.

Direktor juhatas mõrad herrad kolme tugewa wahi saatel läbi tumedate käikude. Mõlemal pool olid raudsed ukked, milledele peale selle weel kangiid ees olid. Iga ukse kohal oli nummer.

Viimaks olid nad Flaxi kongini jõudnud. See oli 89.

„See on kõige kindlam kong, mis meil olemas,” ütles direktor, kahelordse raud ukse peale näidates. Wõtmemees tegi ukse lahti. Flax lamab ta tõdesii kõwal asemel, mis ühes nurgas seisib. Baia hirwitusega waatas ta Scherlock Holmesile otja.

„Ma tahan kolm risti lüüa, kui see kelm kord wõllas tõlgub,” ütles mr. Gordon. Harry nägi Flaxi esimest korda jälle peale India kuritööde.

„See on suur samm India kuningast kuni selle kongini mis?” küsis ta.

Scherlock Holmes waatas hooliga kongis ümber.

„Kas kõik selle aja oma kongis oleie olnud, Flax?” küsis ta terawalt.

„Muidugi, seda wõite ometi ifegi arwata,” vastas wõrufael. Ta oli oma endise metsiku oleku täiesti maha jätnud ja kõneles kuulsa salapolitseinikuga kõige wiisakamal toonil.

Korraga tumardas Holmes ja pühkis käega wangi woodi alt. Silmapilk hüppas see woodis üles ja wirutas Scherlock Holmesele rüüstaga wastu nägu. Müüd aqa kadus ta suursalapolitseiniku kannatus. Ta haaras wangil turjast sinni tõstis ta nagu takuoonla üles ja wistas kõige jõuga wastu põrandat, nii et Flaxil kõik luud kondid ragisesid ja ta meelemärkusetaolt lamama jäi.

Siis lükkas Scherlock Holmes woodi seinä äärest eemale.

„Siin on Injia maas,” ütles ta. „Flax on küll kõik hooliga ära puhastanud, kuid tolm on ikkagi näha.

Ta kloppis seinä peale. See kuulduis õõnsalt. Lähemal silmapilgul oli Holmes kuus kuni seitse kwi lahti wõtnud, nii et kuumis lai aul nähtawale tuli, suur küllalt, nii et mees sellest läbi mahtus.

„Müüd näete herra direktor, kui kindlasti wangiid Teie juures hoitud on,” pööras ta lest wangimaja kilemuse poole.

See seisfis kui tarretanult.

„Wiige see poisis koke ühte maaalus-tesse kalemattidesse,“ kaskis ta wangihooidjaid. „Pange ta raudu ja kinnitage suur, kaks tsentneri raske raud kuul tema jalge külge. Siis jaab tal tulewikus himu ära kaduma, põgenemise katseid ette wõtta.“

Wabandades pööras direktor nüüd Scherloek Holmesi poole.

„Andke andeks, mr. Holmes, kui Teie enne oma kindla teadmisega haawanud olen. Teie peate teadma, et kohtu walitjuse poolt mulle mitte lubatud ei ole üht wangi, olgu see nii kardetaw kui tahes, ühte iseäralisesse ruumi paigutada. Nüüd, kus wang nr. 89. põgenemise katse on teinud, on mul õigus teda maaalus-tesse kindlama esse kongidesse saata. Sääal on alati pime, ta lasen ma teda kinni neehida, nii et tal wõimata saab olema, seinast läbi murda.“

Kuulus salapolitseinik oli wahel ajal ühe wiili nähtawale toonud, millega Floyd seinale augu sisse oli uuristanud. Korraga awati kongi ukse ja üks wõtmemees astus sisse.

„Kul on teatada, herra direktor, et wahisoldat all õnes ära on tapetud.“

Nüüd kaotas wangihoone ülem täiesti tajakaalu. Rahwata- des pööras ta Holmesi poole ja hüübis:

„Kas Teie sellest aru soate, mr. Holmes.“

„See on ometi väga lihtne,“ wastas mr. Gordon, kes rõõmus oli, et direktori küüa saamine temo häbi warju jättis. „Floyd on wäljas käinud ja wahisoldati ära tapnud. Peale selle walmis- tas ta Daltonile ja mimile ühe väga paha tunni.“

Direktor waatas Scherloek Holmesi peale. See oli käd wahelike pannud ja waatas tarretul pilgul maha.

„Kuidas on wahisoldat tapetud?“ küsis ta wiimaks.

„Teda on surnutis lastud,“ wastas wõtmemees. „Kuid ükski meist ei kuuluud pauku.“

„See on selle sündmusrikka õõ kõige suurem mõistatus,“ sõnas direktor.

Suur salapolitseinik raputas pead.

„Teie elsite, herra direktor. Kõige suurem mõistatus, mis minu pea sisse ei wahu ja millele ma seletust ei leia on küsimus:

Misfugune saladus jelles peitub, et Floyd wangist wälja põgeneb, kolm mõrtsukatõõ katset teeb, õnnelikult wäljas on ja siis

jälle kõige suurema rutuga wangihoonesse oma kongi tagasi tuleb? Ja kõige pealt see küsimine: Mikspärast ei jää Flax wabadusesse? Mikspärast pöörab ta wabatahtlikult wangihoonesse jälle tagasi?"

Kõik waitisid selle küsimise peale.

"Du olemas üks ainus seletus," ütles Scherlock Holmes iseenele ilma et teisi tähele oleks pannud. "Ja see on nii wõimata, et ma seda uskuda ei saa. Mõh wiimasel filmapilgul tuleb tõde awalikuts."

Ametnikud lahkusid kongist, kuid ainult mr. Gordon ja Harry sõitsid koju, Scherlock Holmes jäi sinna wõttis Tom Flaxi walmamise oma hoolde.

Kolmas peatükk.

Ülespoodu saladus.

"Protsejs algab kolme päewa pärast meister," ütles Harry Scherlock Holmesele, keda ta iga päew kestwangihoones waatamas käis, et tema kästusid wastu wõtta ja kõige eest hoolitseda. "Mul oli eisa õhtul kohtu eesistujaga pikem läbi rääkimine. Ta arwab et uurimine mitte enam kui kaks päewa saab kestma. Tom Flax saab ülespoodud, nii kindlasti, kui kaksford kaks neli on."

"Du ka aeg, et meie temast lord rahu saame," wastas Scherlock Holmes tufaselt.

"Tom Flax ei ole enam põgenemise katset teinud, meister?"

"Ei. Ta asub ühes sügawas keldris ja weab kahte puuda raudu enesega ühes. Mii ei wõi ta põgenemise peale mõeldagi."

"Ja kuidas lepid ta oma uue seisakorraga, mr. Holmes? Ta on nüüd wist juba aru saanud, et tema päewad loetud on?"

"Õtse selle wastu, armas Harry, ta on väga rõõmus."

Harry Tatson raputas pead.

"See on uslumata, meister. Kas see wilets siis weel usub et tal kõige wähemat lootuse sädet jääb? Selles saab ta ennast väga petma. Miis Copper on juba nelja nädala eest Ameerikasse reisinud, et jäält tunnistuse materjali muretseda."

"Beame ära votama, kuidas asi läheb," vastas Scherlock Holmes tumbledalt.

Harry raputas pead.

"Teie ei meelki mulle hästi, meister. Minul ei ole küll õigust Teie mõtetele ette haarata. Kuid ma usun Teie peas liigub mitmesugust, mida ma ei aima. Teie ei ole selle juure järeldusega, mis Teie kätte saanud, veelgi rahul."

"Sul on õigus, Harry, minu rehkendus ei klapi hästi kokku. Kuid seda näeme pärast. Ma tahan loota, et end petnud olen."

Inspektor Gordon astus sisse. Ta oli väga rõhutatud.

"Seda kannatagu saatan ise wälja," ütles ta, kuna Scherlock Holmesest teretas. "Kas teate kõige uuemat juba, mr. Holmes?"

"Ja see on?"

"Kohtu eesistuja on täna õigesti saadik kadunud."

Scherlock Holmes oli püsti larganud. Ta oli näost ära lahwatanud

"Mis Te ütlete? Kas mingisugusid pide punktisid olemas on?"

"Mitte kõige wähemaidgi, mr. Holmes. Ma usun ka, et Teilgi selle asja juures midagi teha ei jää."

Geniaalne kriminalist löndis sügawas mõttes edasi tagasi. Korraga jäi ta seisma ja küsis:

"Mii lükatakse siis kohtu istumine edasi?"

"Arwatavasti mitte. Eesistuja annab alati aebaja ajemiku kätte ära. Kohtu istumine saab kindlasti kolmandal oktoobril olema."

"See on kolme päewa pärast," ütles salapolitseinik ja lahkus toast. Ta läks wangihoone ülema juurde.

"Kas mõtsite nii lahle olla ja Flagile teatada, et kohtu istumine kolmanda oktoobri peale kindlaks on määratud?"

"Häämeelega. Ma ise lähen ühes Teiega tema kongi."

Holmes waatles kurjategijat teraselt, kui direktor talle termini teada andis.

Tom Flag naeris.

"Teie arwate küll, et ma näüd nutma ja huluma pealksin hakkama," vastas ta. "Sell's effite direktor. Ma ütlen Teile, et ei Teil, riigivalitsusel, ega kohtul lorda ei lähe, mude midagi teha."

„Teie lobifemine on päris ilmaaegu, vastas direktor. „Kui ma kõike nii selgesti teaks, kui seda et Teie nelja päeva pärast ülespoodud olete, siis oleksin ma kõige targem inimene ilmas.“

„Tefel olete Teie,“ karjus Flax vihahajelt. Scherlock Holmes tehitas õlgu ja lahtus kongist.

„Flaxi praegune ülespidamine on mulle mõistatusjeks,“ ütles ta direktorile.

Kolmandal oktobril oli Flax kohtu ees.

Scherlock Holmes oli peatumistajana ilmunud. Tema kõrwal istus Harry, teisel pool miss Copper. Raebaaluse kaitseja oli noor tundmata advokat, keda kohus selle tänamata ülesandega oli õnnestanud.

Flaxi hukkamõistmine oli juba algusest saadik niihästi kui otsustatud. Terwe Inglise ajakirjandus kõneles ainult neist jöledustest, mis see inimeselik metsaline korda oli saa tuud. Pealekõrvalaja asemikul oli kerge töö. Kui Scherlock Holmes üles astus ja lühidate trehwarate sõnadega selle wiletsa elupilli joonistas, oli ta otus tehtud.

Kolmandal päewal teatas eesistuja:

„Tom Flax on Inglis kohtukoja poolt surma mõistetud. Ta peab ülespoodama“

Kõikide silmad waatasid Flaxi poole, kui kohtu esimees walju häälega seda otjust kuulutas.

Kurjategija naeris. Hirm ja ehmatuse peegeldas end kõikide nägudel, kes kõigil neil päewadel protsessi käiku tähele olid pannud ja neist hirmiatest kuritöödest olid kuulnud, mis sellel wiletsal hinge peal lasusid.

Esimees kumardas pead raputades üle oma aktide ja küsis

„Tom Flax, kas on Teil weel midagi ütelda?“

„Jah, herra preisident.“

„Kõnelege.“

„Ma ütlen Teile lausa, et mind mitte ei pooda. Weel wõlla all mängin ma Teile ühe nina nipsu, ma naeran terwet seda kupaatust siin.“

Nüüd järgnes terwe hoog kõige alatumaid sõnu sõnu.

Preisident ütles wahtidele:

„Wiige hukkamõistetute ära.“

Tom Flax wiidi kõrwal ruumi, panti talle jällegi rasked raud ahelad ümber lätse ja jalgade ja saadeti kindla wahi all kistwangimajasse tagasi.

Kolmandal oktoobril oli see tähtis kohtuotsus tehtud.

Seitsmendamal oktoobril pidi surma otsus täide saadetama.

Otsuse täidesaatmine pidi wangimaja õues ette wõetama. Dösel wastu seitsmendat oktoobrit kaeti kõik õue poole olewad afnad musta riidega kinni, nii et ükski wangidest hukkamist ei pidanud nägema.

Keset õue oli laudadest tehtud lawa. Selles oli ühel pool ümargune awandus teisel pool langew uks. Awandusesse seati wõllas püsti, langewa ukse peale pidi hukkamõistetud astuma. Uks pidi sel filmapilgul alla langema, kui nõõr hukatama kaela ümber oli seatud.

Nii kaotas poodaw jalge aluse ja sai ruttu surmatud.

Sherlock Holmes oli jälle oma korterisse läinud. Flaxi hoidmisets oli nii kindlaid ja igakülgsid abinõusid tarwitusele wõetud, et tema põgenemine täiesti wõimatats oli tehtud ja ta ka wäljast poolt abi ei wõinud saada.

Suur salapolitseinik oli weel katsunud kohtu-simehe kadumise asja lahendada. kuid ta ei o'nud selles midagi teha suutnud ja otjastas asja edasi lükata, kuni rahulikumate aegade ni.

Siearaline rahutus oli tema üle wõimust wõtnud. Kuuenda oktoobri õhtul istus ta omas toas. Miss Copper pakkis kõrwal toas oma suurt kohwrit.

„Ma ei tahaks nagu uskudaagi mr Holmes, et ma Teist lahutama pean,“ ütles ta. „Nii wäga olen ma Teie ja Harryga koos töötama harjunud. Wõtclge ainult, missugusid juhtumisi meie läbi oleme elanud.“

„Teil on õigus, miss Copper,“ wastas kuulus salapolitseinik. „Tõe poolest, naesterahwa kohta olete Teie suurepäralist korda saotnud. Kui salapolitseiniku kntse Teile meeldib, siis jääge ometi selle juure. Mikspärast tahate sellest lahutada. Teil on selleks head anded.“

Miss Copper nihtas pead ja kumardas end kohwri kohal, kuna tema selge film imesiades suure salapolitseiniku peal wiibis.

„Teie kiitus teeb mind uhkets ja õnnelikuts, mr. Holmes, esiteks, et ma tean, et Teie ualgi meelitasti ei üle, waid alati

tõtt räägite ja teiseks, et see Teie suust tuleb. Uvalikult ütelda on mul küll lusti, selle ameti peale jääda, kuhu ma nii imelikul ja hirmsal viisil olen sattunud. Kuid siiski jään ma esiotja oma plaanile kindlaks, mõnelt kuuls' Ameerikasse tagasi minna, kui Flag ära on hukatud. Minule, kui Ameerika neule, on sellel tutsel, mr. Holmes, väga ilusaid ja suurejoonilisi külgi. Ja siiski ei tahaks ma mitte Scherlock Holmes olla, nii väga kui ma Teid ka tadežtan, meister. Ja kui Teie ka väliselt midagi märgata ei lase, mr. Holmes, naesterahwa filma Teie petta ei saa. Ma olen sagedasti näinud ja tunnud, kuidas Teie seesmiselt kannatate, kuigi Teie nagu ühesarnast tarretut ilmet avaldab, mida Teie tiisgi ei muuda. On olemas hirmsaid filmapille, mida see tuts enesega ühes toob, kui eiu hädad ja wileksused, kui kuritegewuse kohutawad jaladused end näitawad, mr. Holmes."

Safapolitseinik waitis. Tema pill libises wälja, läbi akna aeda. Puude lehed olid kollakad, wiimastelt roosidelt langefid õite lehed.

"Teil on õigus, mis Copper. Kuid minu tutses on teine külg, mida Teie unustanud olete ja mis mul wõimalikult teeb, neid hirmsaid filmapille mis minu elus ette tulewad, ära kannatada ja unustada. See on see teadmine, et ma inimtonna hääks rohtem olen teinud, kui lõik ilma kohtunikud koftu."

"Sulkamist ei saa homme hommiku mitte olema," hüüdis Harry, kes praegu tuppä astus. "Londoni tiimulas on sellel tunnil elust lahtunud."

Scherlock Holmes hüppas üles. Tema palged lõid tulipunaseks, filmad hõõgusid.

"Kas sellel wileksal peab õigus jääma, kuni lõpuni?" ütles ta, kuna tema rusikas paukudes lauale löi.

"Kes sulle seda nudist teatas?"

"Pealekaebe asemil, meister."

"Millest on see mees jurnud?"

"Ta on ära kihwitatud."

Scherlock Holmes ei wastanud midagi, ta haaras kübara ja mantli, hüppas ühte autosse ja sõitis prokurööri juure. Sellega oli tal õfime läbi rääkimine, mille järelduseks oli, et Dublini tiimulas käju sai, surma otsust Tom Flaxi juures kordal saata. Nii liikati kohtu otsuse täitmine weel ühels päewaks edasi ja pidi selle järele ühesjama oktobri hommikul olema. — —

See oli tume sügise hommil kui Floyd tema kungist wälja wangimaja õue wiidi. Wõllas oli juba püsti seatud. Timukas seisis selle all, kuna tema fals abilist hukka mõistetut wälja tõid. Preester löndis tema toga. Õue oli Schoti kaitsewäest ümber piiratud. Päält waatajatena eht tunnistajatena wiibisid juures paar ajalirjanikku, Scherloõ Holmes, Harry ja politsei inspektor mr. Gordon.

Ma miss Copper oli tahtnud Tom Floyd hukkamist pealt waadata, kuid siis oli õrnem naeselik tundmus kättemaksmise wiha üle wõin saanud. Ta oli ära reisinud, kuna ta mr. Holmesi ja Harryt südamiliselt jumalaga oli jätanud.

Geismärk, mida ta enesele ette seadnud, oli ju faktiliselt nii hästi kui kätte saadud, sest nüüd ei olnud Tom Floydil enam pääsemist.

Kurjategija waatles Scherloõ Holmesest tagedal pilgul, kui teda wõlla juurde toodi.

„Teie olete wäga muutunud, Floyd,“ ütles salapolitseinik.

Kurjategija naeris.

„Kuidas Te seda arwate, mr. Holmes?“

„Noh, Teie ei näe enam niisugune olemine, nagu Te mul weel endisest ajast meeles olete. Meil on suurend heitsemised ees olnud. Ma näen, et Teie surmale niisama külmawereeliselt wastu waatate, millega Teie oma kuritöösid korda olete saatnud. Teie saate mind aru, et Teil enam pääsemist ei ole. Kas tahate mulle nüüd awalbada, mille peale Teie kogu selle professi ajal nii kindlasti lootsite? Seft et Teie kuni selle filmapilguni oma wabats saamise peale olete lootnud, seda ei wõi Teie ometi salata.“

Tom Floyd naeris, waatas pikkawalt kõigi ümber olijate peale ja ütles lõpuks:

„Teie ei pea ometi mitte wõimalikuks Holmes, et mina selle wõlla külles rippuma saan.“

See wiimane küsimine, mis oma häbematussest hoolimata, jellel momendil ainult naeruwääriliselt mõjus, kutsus naeratusse Scherloõ Holmesi näole. Ta pööras kohtuniku poole ja ütles healega, millest tüdimus ja jälkus tundus:

„Mul ei ole enam midagi ütelda, Teie ausus.“

Timuka abilised lükkasid hukkatawa langewa ukse peale, timukas pani nõõri tema kaela ümber, nii et nõõr sirgelt wõlla pealt alla rippus.

Wiimaste seadelduste aegu oli Flay tõsiselt muutunud ja tema näol oli rahutust märgata, mis iga sekundiga kasvas. Tema filmad muutusid suureks ja waatasid meeleheitel ümber seisjate poole. Tema huuled läksid walgeteks ja terwe keha wärises.

„Koer, närufael,“ sõimas prohwektor Flay weel wõllalt alla Scherlock Holmesest.

Timukas surus elektri nõõbi peale ja järgmisel filmapilgul awanes langeuts. Hukkamõistetud farjatas weel kord wiha ja meeleheitmise pärast, järgmisel filmapilgul oli ta pooleniste lawa alla wajunud, mõned kramplised tuljatused järgnesid, siis oli akt möödas.

Tom Flay oli surnud!

Esimest korda üle hulga aja muutus suure salapolitseiniku nägu jälle rahuliseks, misjugukena Harry teda alati nägema oli harjunud.

„Poodu keha wiiake kohe anatomikusse,“ ütles kohtunik salapolitseinikule. „Kui Teie surrukoha tahti lõikamise juures olla tahate, siis peate ruttama, mr. Holmes. Teid huwitab wähest selle peaaegu abnormiteetisi tundma õppida.“

„Jah, ma loodan sellest näpunäiteid oma hingeteadusliste uurimiste jaoks,“ ütles Scherlock Holmes „ja järgnen sellepärast hea meelega Teie kutsale. Minu abiline, Harry Dakson tuleb minuga ühes.“

„Auna herrad, kes hukkamise juures olnud, igale poole laiali läksid, pidas Harry suut salapolitseiniku wähe tagasi. Poodu keha wõeti praegu wõllalt maha.“

„Kas olete ka kindel, mr. Holmes, et Tom Flay tõesti surnud on?“

„Selles ei ole mingit kahtlust, Harry.“

„Ma olen kord kuulnud, et sõlme ühel teatud wiisil siduda wõib, nii et poodaw surma ei saa, waid ainult kangeustuse krambis wiibib, millest ta pärast jälle üles ärkab.“

Scherlock Holmes naeratas:

„Rahulda end, Harry. Heenelest mõista olen ka mina selle wõimaluse peale mõtelnud. Kuid ma panin hukkatawa igat liigutust tähele. Sõlm oli korralikult tehud ja iga üks wõis aru saada, et Tom Flay tõesti surma sai. Sa wõid kindel olla Harry, et see wileis elutas enam elawate seas ei wiibi.“

"Näna nad autos anatomiku poole tihutasid, lõneles Harry edasi:

"Mõte, mis ma Teile avaldasin, meister, oli tõe poolest võimata. See ei oleks ka mitte võimalik olnud nii paljude inimete filma all filmatirjalist hukkamist ette võtta. Aga lõpuks pidin ma kõiksugu mõtete peale tulema, kui Teile peale waatasin, meister."

"Kuidas nii, Harry?"

"Teie ei olnud juba kuudest saadit enam endine, mr. Holmes. Täna alles tunnen Teid jälle ära. Mingisugune kartus näis Teile peal lajuma."

Salapolitseinik nikutas pead.

"Sul on õigus, Harry. Mõte, mis minule rahu ei annud, on sinu kartusest küll isesugune. Kas oled juba selle võimaluse peale mõelnud, et meie mitte Flagi, vaid kedagi teist oleme poonud?"

"Meister!"

"Ea ei tohi unustada, Harry, et meie Tom Flagi nägu sugugi nii kindlasti ei mäleta. Meie oleme teda nii paljudes maskeades näianud, ta on ka oma nägu wägivaldselt muuta püüdnud, nii et selle ajajooksul kus meie ümber terve maakera tema peale jahti pidasime, tema näojooned täiesti muutuda võisid, kuigi näoilme üleüldiselt selleksajamaks wõis jääda. Nii ei oleks see temale mingit rasust teinud, kedagi teist oma asemele lükkata, kes wähegi tema jarnane oli."

"Kuid see inimene ei oleks ennast ometi mitte tema asemel ära hukata lahkunud, mr. Holmes! Ma ujun, wõlla all lõpet igasugune sõprus."

Salapolitseinik nikutas pead.

"Sellega oleks siis wiimane tunnistus antud, et see tõesti Tom Flag oli, keda ära hukati. Nii lauo, kui see wiimane akt mitte sündinud ei olnud, ei saanud ma oma kartusest mitte lahti. Kui keegi teine kurjategija Tom Flagi osa oleks etendanud, siis oleks ta wiimastel filmapilgul ikkagi tõtt üles tunnistanud."

"Teie mõtted wõtawad suurepäralisi wormisi," jõnas Harry. "Ma olen õnnelik, et nüüd kõik mööda on ja terve inimesesugu wõib sellest tunnist saadit jälle kergemalt hinge tõmmata."

Puusärl oli juba anatomikusse wiidud. Scherlock Holmes ja Harry jõudsid esimistena sinna. Umbes wie minuti pärast

kojusid ka arstid sinna. Nende hulgas oli ka professor Cool, üks kuulsamatest uueaja õpetlastest, kellel hingeteadliste uurimiste alal juuri teenuseid oli.

Professor andis Scherlock Holmesele kätt.

„Minu südamlik õnnesoov, meister, Teie suureks rõõmiks. Teie olete tõesti rõhsem forda saanud, kui kõige suurem sõjaväe ülem, keda ajalooft leida võib.“

Scherlock Holmes kumardas vaikides. Anatomiku teendrid avasid puusärgi ja kandsid poodu furnukehha lõikamise lauale.

„Ma olen kindel, et selle inimese peajaju loomuvastastelt isefugune saab olema,“ ütles professor Cool arstidele. „Ma tahan pealuu avamisega algada.“

Ta kumardas lõike laua kohale, võrkas aga sellamal silmapilgul tagasi. Ka arstid olid kohtudes ühe sammuga tagasi astunud, Harry kumardas ette poole, Scherlock Holmes oli ära lahwatanud nagu kivi kuju.

Wiimaks sõnas Harry:

„See ei ole mitte Flax, keda täna ära hukati.“

Wähe aja pärast lühas Harry tasasteisti juure, nii et ainult Scherlock Holmes kuulda võis:

„See on kohtu esimees.“

„Misfugune esimees?“ küsis Scherlock Holmes rõhutult.

Harry asemel vastas nüüd inspektor Gordon:

„Seejama, kes nii saladuslikel viisil ära kadus.“

Esimehe kohtunud vaikuse järele algas nüüd suur lära ja läbisegi jöelumine. Kõik hüüdsid ja karjusid läbi segamine. Scherlock Holmes oli mõlemate anatomiku teenijate juurde astunud, kes puusärgi hukatu furnukehha anatomikuse olid toonud. Nad seisid lahwatanud ega saanud sõna juust.

„Teie olite hukamise juures?“ küsis salapolitseinil teendritest.

„Olime, mr. Holmes.“

„Teie nägite, misfugune mees ära hukati?“

„Jah. See oli Tom Flax.“

„Mis tehti tema furnukehha?“

Teine meestest võttis sõna.

„Teie mäletate ometi, mr. Holmes, et wangimaja õue peal weike majake asub. Sinna wiiaakse harilikult hukatute kehad ja

pannasse seal puusärki. Nii tehti ka see ford. Timufas kandis ühes oma mõlemate abilisestega hukatu fiina majatelesse, pani ta seal puusärki ja hüüdis siis meid. Meie tõssime puusärgi üles, kandime wankrisse ja sõitsime ojekohe siia."

"Kas wankert kuskit tiini ei peetud?" küsis Holmes edasi.

"Ei, see tähendab, üks sõiduriist sõitis meile põiki ette, nii et meie hobused natuke peruts läksid. See wahejuhumine kestis aga waewalt wiis minutit."

"Sellest on aga küllalt, et üht furnukeha ümber wahetada," sõnas inspektor Gordon. Kuid Scherlock Holmes, kes juba kübara ja mantli oli wõtnud, raputas pead.

"Kas meie auto weel all on, Harry?"

"Bell, meister. Ma käskisin auto juhil oodata."

"Kus elab Londoni timufas?" pööras Scherlock Holmes nüüd amuti seal olewa kohtu prokuröri poole, kes nagu purustatult ühe istme peale oli lanenud.

"Londoni timufas? Teie unustate mr. Holmes, et see mees furnud on. Meie lastsime sellepärast ühe aietäitja Dublinist tulla."

"Kahjuks herra prokurör. Ma olen suure wea teinud. Selle ajemel, et Tom Flag walwata, oleksin pidanud tirkuka kihwriist uurima hakkama. Suur nurjatus on seal korda saadetud. Nime-tage mulle ruttu timufa korterit."

"Ta elab koguni wätjas põhja poolses Linna osas, mr. Holmes, Hows-Streetis, kolm maja Kingsland Koaidst eemal.

"Tänan, sellest on küllalt. Ma palun mõningaid herrasi, meiega ühes tulla."

Nende sõnadega ruttas Scherlock Holmes trepist alla ja hüppas autosse. Harry, inspektor Gordon, kohtu prokurör ja paar arsti tuliwad talle järele. Kiirel sõidul tormas auto läbi laia Londoni lüni Hows-Streeti.

See oli üks wana, hall, ühefordne hoone milles Londoni timufas elas. Tähi aed piiras majakest. Keis suwel wõis aiakene küll maja kurblist iseioomu pehmendada, nüüd, kus puud lehtedest juba paljad olid, tegid nad seda ümbrust weel ündjemaks.

Scherlock Holmes oli esimene, kes rewolwer käes, majasse sisse astus. Esimeses toas, mis elutoas oli, ei leidnud nad midagi. Teises toas lamas maja omanik sünnult omal asemel. See oli tumeda näoga halli juukstega mees, tugewa teha chiinusega ja härja turjaga.

Scherlock Holmes heitis ühe pilgu woodis lamaja peale, siis jäi ta seisma.

„Kes on seda meest läbi katsunud?“ küsis ta äritult.

„Kohtu arst, mr. Holmes.“

„Kes andis surmasti teada?“

„Üks mõlematest timuka sulastest. Muu keegi temaga koos ei elanud.“

„Mis kohtu arst ütles?“

„Timukas on jurnud.“

„Arst on rumal,“ hüüdis Scherlock Holmes. „See mees elab!“
Mõlemad arstid, inspektor Gordon ja kohtu prokuröör tungisid kõik aseme ümber.

„Mis Teie ütlete, mr Holmes? See on võimata?!“

Salapolitseinik naeris.

„Kas arvate, mu herrad, et üks furnu, kes pealegi veel lihtvõituse kätte on jurnud, sahe päewa pärast veel niisuguse wäljanägemisega on?“

Wahetajal oli üks arstidest peeglisele taskust võtnud ja seda timuka suu äärde hoidnud. Ta tõstis selle üles. Peegel oli kergesti ndune. Ehmatuse ja imestuse hüüded ühlasti tungisid kõikide suust.

„Mis on mehel siis wiqa, kõigi pühade nime!“ küsis prokuröör, kellele nii palju üllatust ühe korraga veel ette ei olund tulnud. Ta oli päris juhm.

„Mees on fangestule krambis,“ wastas Scherlock Holmes ja awas ufte mis järgmisest ruumi wirts. Ühtlasi hüüdis ta:

„Siin lamab üks jurnutheha.“

Ta tumardas olla. Siin oli kannis pime, nii et furnu nägu mitte selgesti näha ei võinud. Harry täes otewa elektri lambi walgus langes ühe timuka sulase hirmsats moondunud näo peale. Scherlock Holmes astus üle furnutheha ja tungis edasi. Käik lõppes keldri ufte ette. Salapolitseinik kiskus selle lahki, ta tuges õlad vastu ufte ja pigistas hambad kokku. Ta seisis ühe ülespoodu ees. Furnutheha pöörles nõõri otjas.

„See on teine timuka sulane,“ hüüdis Harry. Tallsoni filmad waatasid ehmatanult ringi. Tema nägu oli niisama walge kui furnul. Määratu wihatuju wõttis tema üle wõimust, nagu see wast inimelele omane, kes ühe tundmata tumeda jõu vastu wõitlema peab.

Ta jooksis Scherlock Holmesest möõda ja kulis üle trepi alla, mis otse ufte all oli. Waewaga ajas ta end püsti. Scherlock Holmes jäi tema kannule, Inspektor Gordon lütkas Scherlock Holmesi eest ära ja tahtis ette tungida. Ka tema hakkas aimama, mis siin juhtunud wõis olla. Ta tahtis uurimisel esimene olla.

Scherlock Holmes hüüdis talle järele :

„Aga ettevaatlikult inspektor! Minge samm sammult edasi!“

Kuid salapolitseinika hoiatus tuli hilja. Alt läbi tungimata pimedusest kostis pauk. Hüüdis walu karjatus, ühe tumeda teha kullumine siis ähkimine ja korisemine. — — —

Scherlock Holmes ja Harry hoidsid ette firutatud kättega elektri lampi eneste ees. Paremäs käes oli kummagil rewolwer. Kangel nende taga tulid kohtu profurör ja mõlemad arstid. See oli hirmu ärataw filmapiik, kus mehed tundmata pimedasse wksasse tungisid, wis juba ühe ohwri oli nõudnud.

Kõige alumisel trepi astmel leidsid nad inspektori lamamas. Salapolitseinik kumardas tema üle.

„Waene sõber,“ sosistas ta. „Ta on hea mälestuse märki saanud.“

Sis ajas ta eunnast sirgeks ja läks edasi, ettevaatlikult, samm sammult nagu kiit, kes padristiku tungib, kus metsaline waritsemas.

Nüüd seisis Scherlock Holmes ja Harry nagu müür üksteise kõrwal. Nende lambi walgus langes hirmsale, süüetls turjunud näole. See oli moonutus, mis hirmu ja jätkust äratas :

Seina najale toetatult, seisis seal Tom Flag, rewolwer kõrgele tõstetud paremas käes ja jõllitas neile klaasistanud filmadega wastu.

Meeste wiha waldas korraga Harryt. Bunased plekid tantfifid tal filmade ees. Nagu tiiger hüppas ta Tom Flagi juure ja hoidis rewolwri tema näo ees.

Kuid ta ei saanudgi oma sõjariista lahti lasta. Ainult palja pnutumise juures kullus rõõwel maha ja jäi sinna liikumata/t lamama.

Nüüd oli ka Scherlock Holmes juure astunud ja piklamiisi tulid ka teised herrad lähemale.

„Wieie ei tarwitje oma kuulisid rajjata,“ ütles Scherlock Holmes tume alt. See mees on jurnud.“

Ta näitas nõõri joonte pale, mis kaela peal selges'i näha olid.

„See on seejama, keda iäna hõmmikul wangihõone õues ära hukati.“

„Kuid kes oli lastja?“ hüüdis kohtu profurör. „Inspektor lamab raskesti haawatult trepi astmetel.“

Scherlock Holmes tõstis rewolwri, mida surnu tarretanud läbi ikka weel linri hoidis, proowides. Elektri lambi walgulsel nägid nüüd kõik peentest traati, mis rewolwri küllest maha rip-

pus ja funi trepini ulatas, kuna käsi peaaegu nägemata toego üles oli tõstetud.

„Inspektor Gordon on mingisuguse nõobi peale astunud mis elektri traadi liikuma on pannud,“ seletas Scherlock Holmes! „Elektri wool pani rewolvri läima.“

Harry oli ühe waadi peale maha istunud, jalad ei kannud teda enam. Arstid seeldasid inspektori ümber, profurör aga kirjus äritatult:

„Kas see maja siis päris nõiutud on, mr. Holmes? Wana kurat ise teeb siin oma tempa. Kes on Tom Flaxi furnuüheha siia toonud? Kes on Londoni timuka uimastuse unesse pannud? Kes on tema abilised ära tapnud? Kes, kõigi pühade nimel, teeb siin niisugusid kolebusi, keset haritud linna, kus iga nurga pea, üks politseiniit seisab?“

„Tom Flax!“ wastas Scherlock Holmes rahulikult.

Profurör waatas salapoliitseiniitule tükk aega sõnataht otja, nagu kahtleks ta tema mõistuse juures.

„Tom Flax lamab ju siin?“

„Ei. See on eksitus mille ohwriks ka mina ise olen langenud. Olud olid selleks aga ta iseäralised küllalt, mylord. See mees ei ole mitte Tom Flax.“

„Kes ta on siis?“

„Tema abiline, tema ohwer.“

„Ja kus ta ise on?“

Scherlock Holmes naeratas libedalt.

„Sui ma seda teats ei seisaks ma praegu mitte siin. Iga- tahes on ta ära põgenenud. Ma usun aga, et Londoni timukas meile tähtsaid teateid anda wõib. Läheme tema juure tagasi.“

Sellega pööras Scherlock Holmes ümber ja astus trepist üles. Ülewal ütles ta Harryle:

„Sõida autoga meie forterisse ja too weike pudelike, mis nr. 17. märgitud on, rohtude kastist. Ära unusta ka mitte morfiimi pritsi ühes wõtma.“

Harry ruttas minema ja Scherlock Holmes läks sinna tuppa tagasi, kus Londoni timukas lamab. Üks arstidest katsus teda asjata elusje äratada. Scherlock Holmes oli mehe färgitäkise üles läärinud ja nägi käewarrel weikest musta punkti.

„Siia lohta on pritsi sisse torgatud. Ma tunnen seda lihwiti, mis niisugusesse furnutaretusesse paneb.“

Arst astus tagasi ja ütles:

„Ma usun, mr. Holmes, isegi prohwessor Cool jääb oma teadmistega teist taha.“

Rohtu profkurör liias juure:

„Ma näen Teie sõnades, mr. Holmes, et Teie kõigest sellest asjalooft enesele juba ülewaate oleie teinud. Ma oleksin Teile väga tänulik, kui mulle oma mõtteid tahaksite awaldada.“

„Seletus on ruttu tehtud,“ vastas Holmes. „Tom Flax tahtis Londonis wabalt talitada: Rahte asja pidi ta filmas pidama, kui see tal forda pidi minema. Esiteks pidi ta ise jäädawalit kaduma, teiseks pidime minu abiline ja mina lahjutaks tehtud saama, wõib olla ka weel inspektor Gordon, kes Flaxi asjast juba väga elawalt osa wõttis. See anderikas, mõrtukas kelle arne niisama määratud kui tema isekoom jätkust arataw on, sepiites ühe plaani, mis wast ainult sellepärast forda läis, et ta nii julgunud oli. Ta oli ühe isitu üles otsinud, kellel temaga sarnadust oli. Nii väga raske see ei olnudgi, kuna Flaxil tüpiline Ameerika nagu on ja niisugusid mehi Londonis rohkem kui küllalt ümber jootseb.“

Tom Flax pani selle mehele plaani ette, tema osa etendada, kuna ta temale suurt taju maksta lubas. See mees, kes ise suur kurjategija oli, ei wiiwitanud tema nõu wastu wõtma. Tal oli Tom Flaxi wastu piirita aukartus ja iseäraline waldbus tema wõimiste siisse. Teisiti ei wõiks selle mehe piirita zynismi mitte ära seletada.

Flax on talle igatahes ütelnud:

„Sherlock Holmes saab sind igal juhtumisel kinni wõtma. Sa tema käest mingil tingimisel ei pääse ja pead enuast sellest filmapilgust peale nii näitama nagu oleksid sa ise Tom Flax. Mis ta tulema peaks, ole täiesti rahulik. Mina pääsian sind ära. Sa wõid minu peale kindlasti loota, isegi kui ja juba wõlla all peatsid seisma.“

See kurjategija on talju kindsalt oma seltsimehe juttu uskunud. Terwe London uskus seda pettust. Ma wõin ü telda ilma et waleksin, et ma sellest saadik tablusest lahti ei saanud, et wale Flaxi kinni olin wõtnud, kui õige Flax jultunud mõrtukatöö kasse inspektor Gordon, Harry ja minu wastu ette wõttis. Selle juures talitas ta järgmiselt:

Ta tungis wäljast poolt keshwongi hoonesse ja surmas ühe wahi isoldati. Tema abimees oli waheajal suure augu wanzimaja eina siisse uuristanud. Tom Flaxi nõu andmise peale ei pögene-

nud ta aga mitte ära. Ta tundis ennaft täiesti kindla olema, kuna ju Tom Flax alles praegu wahi tapmisega näidanud, kui osaw ja julge ta on.

Neid etewalmistusi oli Tom Flax teinud, et oma üles astumist, kui tema plaan norja peals minema, warjata. Tema plaan, kuidas ta Gordonit ja mind teelt ära koristada tahtis, oli hiilgawalt wälja mõtelnud. Ta oli üht reklaami kinemotografi oma ettewõtte jaoks nõusie meelitanud, see mees istub ta juba trellide taga. Kahjuks läks Tom Flaxil korda ära põgeneda ja keegi ei suutnud seda mõistatust ära seletada, kuidas ja miks pärast ta minna jälle wangihoonesse oma tongi tagasi oli läinud.

Sellest filmapilgust saadik rehkendasin ma jelle wõimalusega, et mul mitte õige Tom Flaxiga tegemist ei ole. Tema wäljumine oli küll sarnane, kuid mitte tema ülesastumine. Wangi rumalad mõnu sõnad, mis ta tarwitas, üleüldise tema alatu ülespidamine olivad otiefõhjekes wastandiks õigele Tom Flaxile, kes alati miisakas oli. Kuid nagu üteldud ei olnud ma oma asjas kindel. Wale Tom Flax pidi ju tuleproowi läbi tegema. Ja ta tegi jelle läbi!

Scherlock Holmes waitis. Kohtu prokurör nikutas mitu korda pead ja ütles:

„Küüd saan ma kõigest aru, mr. Holmes, Wale Tom Flax oli weel wõlla all kindlas usus, et õige Flax teda ära saab päästma. Ja nii lastis ta ennaft ära hufata. Sel filmapilgul, kus ta wasti tõtt tunnistada tahtis, oli see juba hilja. Ring oli tema laeta ümber juba kofku tõnmanud“

„Nii see oli“ wastas Scherlock Holmes.

Üks ümber seisjatest arstidest sõnas:

„Lubage, Scherlock Holmes, et Teie wähe wastu waidlen. Minu hingeteadusliste uurimiste ja äranägemiste järele ei ole see sugugi wõimalik, et inimesel, pealegi ilma mingi moralita kurjategijal wõimalik wõiks olla, üht saladust warjata, kui ta jelle awaldufega iga filmapilt oma elu päästa wõis.

Scherlock Holmes naeratas.

„Teie kõnelete ühest kurjategijast, herra doktor. Siin seisabgi raskuse punkt. Dife niisuguste inimeste juures mõjub üks hirmus abinõu, mida Tom Flax kasutas, kõige rohke mine: Suggestion!“ (mõjuwõime.)

Herrad waitisid. Samal filmapilgul astus Harry sisse ja ulatas Scherlock Holmesi kätte soowitud asjad.

See oli weike pudelike ja morfiumi prits. Echerlock Holmes astus ainsa juure, waatas pudelit, loputas siis ühe klaasi weega üle ja watas mõned tilgad wedelikku sinna sisse. Siis andis ta pritsi ühe arsti kätte ja ütles:

„Kas oleksite wast nii lahke ja keedaksite pritsi üle?“

„Koh, mr. Holmes,“ wastas see. „Mul on kogemata kornel pudelike karbosi ühes, nii et pritsi igal juhtumisel ära desinfi-zerida wõin.“

Weerand tundi hiljem pritsis arst mõne tilga wedelikku timukale kääwarre sisse. Kõit ootasid põnewalt, mis mõju rohul saaks olema. Kümne minuti pärast awas Londoni timukas filmad ja pühkis mitu korda käega üle näo, ajas ennast isukile ja küsis:

„Kus ma olen?“

„Omas korteris,“ wastas Echerlock Holmes. „Kas Teil eram meeles ei ole, mis juhtunud on?“

Timukas waatas enese ümber.

„Ah ja, mul tuleb kõik meelde. Süüid tunnen ma Teie hääle ära. Kümne minuti eest seisite kõik minu ümber ja rääkisite. Ma kuulsin igat sõna selgesti, ainult näha ja liigutada ei saanud ma.“

„Teie teate siis kõike, mis juhtunud on?“

Timukas wäristas ennast.

„Jah kõike. Kas surjategija on kätte saadud?“

„Missugune?“ küsis kohtu prokurör.

„See, kes mind sellesse seisukorda pani, kes minu abilisid ära ekkas ja siin nagu metjaline taliras. See on inimene, kes linnu wõetud Tom Flaxiga väga sarnane on.“

„See on Tom Flax ise. Tutustage.“

„Baari päewa eest,“ algas timukas, „ilmus minu juure üks õige wäses riides mees, kelle wätimus aga siiski minu usaldust äratas ja küsis, kas ma talle mitte abilisid kohta ei saaks anda. Ma ütlesin ta tööpoolest juba mõnda oega enesele kolma dat abilisid, kellel küll mitte hukkamise juures abilis ei tule olla, sest selle jaoks tarwitan ma ainult harjurud ja väga piawaid inimesi, waid kes eitewalmistuste töösid hukkamise jaoks oleks teinud.“

Ma waatlesin meest, küsisin tema endise elu järele ja olin lõpulis nõus temaga läbirääkimisi algama. Waheajal oli aga õhtu kätte jõudnud ja ei mees mulle tunnistas, et tal üleüldse mitte korterit ega mingit ulualust ei ole, siis lubasin ma talle öösel minu juure jääda.

Tal nähti selle üle heameel olema. Korraga, leelkõhjel tundus mulle, nagu ei oleks ma mitte üksi omas tuas. Ma tahtsin ühte oma sulastest hüüda, kuid tuli see nüüd sellest, et see wilets mulle wast une rohtu oli annud, ehk olin ma nii tema tahtmise mõju all, küllalt, mul ei olnud mitte võimalik hüüda.

Korraga näitas mulle, nagu ujusin ma wete meres ja nagu läbi une kuulsin kasku, ma pidada oma särki käitse üles pöörama. Ma ei tea weel täna mitte, misfuguses seiukorras ma olin, kui seda kasku täitsin."

Ta waatas enese ümber, kuid arstid kehitasid ainult õlga. Suur salapolitseinil waatas uurides magamise tuas ümber. Siis astus ta ühe kummuti juurde ja näitas timukale laternat, millel mõlemal külgedel punased klaasid olid.

"Siin on Teil mõistatuse seletus," hüüdis detektiv, end pooleniste haige, pooleniste arstide poole pöördes. "Kurjategija on selle laternaga magaja nägu walgustanud. Punane walguks langes magaja filmade peale ja teda ärkata ega filmi awada ei lastnud. Ojje selle wastu oli magaja sunnitud, igat kasku täitma, mis wäljast poolt tema kõrwu tungis."

Arstid waatasid kohmetult salapolitseiniku otsa.

"See ei ole ometi mitte Teie tõsine arwamine, mr. Holmes?" arwas noorem arst. Scherlock Holmes tõmbas kulmud kõrgele.

"Kui Teie arstiteaduslasi ajafirju hoolega oleksite lugenud, nagu mina, herra doktor, siis ei wõiks minu seletus Teile mitte uudiseks olla. Ratsed, mis wiimastel aastatel selles on tehtud, on umbarwamise, punase tule iseäralisest mõjust magaja peale, täiesti kinnitanud.

"Ma tundsin korraga nõela pistet käewarres," seletas timuk etasi, "ja mõne minuti pärast oli mul tundmus, nagu woolaks jää jõgi minu kehast läbi, minu sooned tardusid, minu muelulid olid halwatud, ükski liige ei täitnud enam minu tahtmist. Sellest filmapilgust saadil oli mul kindel teadmine, et ma ühe kurjategija ohwriks olin langenud, ma kuulsin ja sain kõigest aru, mis minu ümber sündis ja ometi ei olnud mul võimalik, kõige wähemat liigutust teha."

"Seletus on koguni lihtne," ütles Scherlock Holmes. "Häar on õnnetute Tetanotoksini weresse priitsinud. Tema, kes kõigesuguseid rohusti hästi tunneb, wõis seda hirmsat kihwiti kannis puhtast walmistada. See laotab end kõigis nerwikududes, selgroos ja peaaigus laiali ja halwab igat liigutust."

„Kui hirmus,“ ümises timukas ja Harry lihas juurde.

„Nii on selles hirmsas draamas siis ometi ka üks õnnelik juhtumine olnud mr. Holmes. Kui meie mitte õigel ajal siia ei oleks tulnud, siis oleks timukas igatahes kihwti mõjul ära surunud.“

Scherlock Holmes raputas pead.

„Eeda mitte. Rängestusekramp võib ilma elu kardetawiseta kuni kuu aega kesta. Selle wastu oleks aga timukat palju hirmsama saatus ootanud, kuna kohtu arst teda surinuks oli tunnistanud.“

„Wees, kes hull inimesi surmanud oli, surus käed näo ette.“

„Wind oleks elawalt maha matetud!“ ägas ta. „Mr. Holmes, Teie olete mul rohkem päästnud kui ainult eu.“

„Ma tarwitsin Beringi Antitoksini wastu kihwtiks,“ pööras Scherlock Holmes arstide poole.

Roorem arst nikutas pead ja sõnas jälle:

„Ma tean seda, mr. Holmes. See on peale tizzomi kõige parem abinõu kängestuse krampi wastu.“

„Teie ei aima, mis ma kannatanud olen,“ kõneles timukas edasi. „Mõtlege, et ma kõik kuulsin, et ma kõigest aru sain. Ma kuulsin, kui kohtuarst surma tunnistust kirjutas. Minu abilisid seteldasid minu kõrwal, kes sel päewal, kui hullamine pidi olema endid joobnuks olid joonud. Müüd alles sain aru, misjaguine suur kurjategija see mees oli, keda ma oma juurde olin wõtnud. Kuna ta minu mõlemad sulased purju oli jootnud, tutvustas ta neid oma plaaniga, mida hirmsamat enam wäljamõtelda ei oleks wõinud. Ta lubas neile kuldseid mägesi ja mõlemad poisid löid tema nõusse. Kui järgmisel hommikul Dublini timukas pärale jõudis, tungis kurjategija ühes minu sulustega tema kallale ja tappis tema ära. Weel kuulen ma terra wiimast surma korisemist oma kõrwus. Nad kargasid tagast selja tema kallale ja kägistasid ta ära. Kui ma ei effi, on nad ta aeda maha motnud.“

Timukas waitis jällegi. Wärin käis tema kehast läbi, kes ühe harjunud oli, oma ohwite wiimaseid sõõmu tõmbusi nägema, ilma et tema süda lordagi kiiremast oleks löönud.

„Teie ei tarwitse meile enam midagi jutustada,“ ütles Scherlock Holmes tumedalt, „selle draama wiimane akt on mulle aru saadaw küllalt. See on juba Flagi wana põhjus mõte, et ta oma häbitööde faasteadjaid elusse ei jäta. Kui mõlemad timuka abilisid teda aidata olid lubanud, sammus see haruldane osaw kurjategija oma plaani teostamiseks, mis hoolmata kõigest jätkusest ometi ka inimestusele funnib. Tema wõttis Dublini timuka osa oma peale. See metjaline, kes wahest maailma kõige suurem näitleja wõiks

olla, kuna tal uskumata võim on oma nägu muundada ja teisi inimesi järele aimata, võis seda kergemine mind ja kohtunikke petta, kuna üksti meist Dublini timukat näinud ei olnud. Seda võimalust, et Tom Flax ise Tom Flaxi ärahukkama saab, ei oleks mulle unesgi meelde tulnud.

See inimene tegi kõige uskumatat. Tal oli ühelt ainsalt inimeselt tõesjade avalikuks tulemist karta: Sellest, kes tal seda näitemängu mängida aitas. Et kindel olla, et see wale Tom Flax ka tõesti surma saaks, võttis ta timuka osa oma peale. Nüüd saate ka wale Tomi imestamise vääritlisest juugusest ja kindlusest aru, mu herrad. Dublini timukas, Tom Flax iseenele näha leidis wististe mahti, wale Tom Flaxile soostada, et tema wabanemine teoksil on. Ja teine kurjategija uskus seda filmapilguni, kuni kōis tal juba laelas oli."

Sündis pikk waheaeg. Kohtu prokurör oli kinni pigistatud huuktel teletuie käiku jälginud. Nüüd tõusis ta üles ja ütles:

"Mii hirmus ja kohtum, kui selle sündmuse säil ka on, siis olen ma ometi rahustud, mr. Holmes, sest et vähemalt selgust asjasse on saanud ja ma tean, mil wiisil tagaajamist peab jätkama. Minult üks asi jääb mulle arusaamataks.

Kui Tom Flaxil tõesti muud eesmärki ei olnud, kui ennast ilmast ära kaotada, kui ta selleks eesmärgiks ühe wale Tom Flaxi ära hukkas, et maailma uskuma panna, nagu oleks õige Tom Flax ilmast kadunud, miks pärast wahetas ta surmukehad ära? Miskipärast taatis ta kohtunurija, keda ta samuti ka ära oli tapnud, anatomikusse ja andis meile sellega jäljed jälle kätte, mida tagaajades Teie selle määratu kuritöö avalikuks tegue, mr. Holmes?"

Suur salapolitseinil naeratas.

"See näeb tõesti üks hingeteadusline mõistatus olema, mylord. Kui Teie Tom Flaxi nii tunneksite nagu mina siis ei imestaks Teie midlegi üle. Sella inimesel on oma hirmude kirgede tõrwal ka üks nõrk külj: edewus. See on tema juures väga suur ja tõuseb igast piirist üle. Wiimasel filmapilgul, kus werine schachimäng, mis Tom Flax minu wastu ette wõtnud, tal korda oli läinud, kus tee tal ees waba oli ja üegi mina selle ajalooa rehtendasin, et Tom Flax ilmast kadunud on, sel filmapilgul tõstis tema piirita edewus auahnus pead, et tal ühtegi kaasteadjat ja imestajat ei olnud selle suurepäralisest korda läinud schachimängu pärast. See meelitas tema iseteadwust, maailmale ikka uuesti oma teeruliselt väljamõeldud kuritöösid näidata. Minu arwamise järele farmas Flax kohtunurija, kui see mõnesuguse maske all wangi maha

läheduses ümber uitis, kuna mina koguni teist Tom Flagi walwasin. Tom Flag on kohtunurija furnukeha wangimaja due peal olewasse majatehesse ära peitnud ja wahetas selle parajal ajal pooduga ära. See oli wast ainult si mawilgu möte, mis selle töö korda saatis. Kuid see on täiesti Tom Flagi kohta iseloonulik, et ta meile lõpuks selle kohutawa ninanipsu mängis. Poodu furnukeha tõi ta timuka sulaste abil siia ja seadis teldriisse paraadi jeanskorda nagu meie teda teatt leidmise. Suba sellest selgub, et Flag kindlasti sellega rehkendas, et mina siia tulema saaks. Kas ta aga selles kindel oli, et ma timuka üles äratan, selle peale ei tea ma wastata. Sgatahes oleks talle teadmine saatanlikku rõõmu walmistanud, et Londoni timukas elawalt maha on maetud."

Nende sõnadega haaras Scherlock Holmes kübara astus Harry jaadetusel automobili.

Kohtu profurör tuli temaga ühes, kuna mõlemad arstid timuka majasse maha jäid.

Neljas peatükk.

Mahe juhtumine derby wõidu jooksul.

"Nüüd oleme jällegi niisama targad kui enne," ütles profurör ohates. Ta oli wäga kahwatu ja waatas seisatanud silmil Londoni nultsatele.

Scherlock Holmes nikutas pead.

"Jah, herra profurör. Ei jää muid üle, kui jällegi osiast peale algada. Mina olen kindel, tagaojamist kuni lõpuni jätkada ja ükskord peab see korda minema, olge selle peale kindel. Üks sihemine heal ütleb mulle, et tänane suurepäraline coup üks Tom Flagi wiimastest imestust äratawatest jälustest oli. Lugu lähes lõpn poole."

"Andke nõu, mr. Holmes, mis tuleks nüüd kõige pealt teha?"

"Teie peate nüüd minuga täiesti käsikäes käima ja kõige pealt politsei asutused kõigesuuremale käskude täitmisele käsutama, mylord. Mina olen nimelt kindlas arwamises, et Flagil enam raha ei ole, wähemalt mitte riipalju, et oma mänguplatssi Londonist Amerikasse üle wiia. Flag ei olnud muidu mitte nii närune, et ühe kaelaehtega, mis sadatuhat dollarit wäärt, tegemist oleks

einud. Igatahes oli see wale Tom Flax, kes selle kuitöö lorida aatis; alganud oli seda aga õige Flax. Drahw Kyrenhorsti surmas müdugi tema ise, sest kuul mis selle elu wõitis, oli mistreie läega silitud. Flax tahtis siis iga hinna eest brilliant kaelaehet kätte saada, kuna mis Eweline Gouldi taga küsamine juba New-Yorkis algas. Alles Bondonis äsfitas ta oma abilise õnnetu neiu kallale ja jäi ise ootawalt nurga taha. Kaelaehet ei saanud ta aga siiski mitte kätte. Minu arwates saab Flax nüüd kõik rattad läima panema, et suuremaid raha summasi omandada. Sell: peale tuleb nüüd politseiniklute tähelepanemist juhtida. Kus iganes Bondonis wõimalusi olemas on, et wägivaldse sisseturdmise eht kallaletungimisega suuremad summad kurjategija kätte wõitsid langeda, seal peab walwust kindlustama ja tähelepanemist kõige wäiksemate üffit- asjade peale juhtima. Kutsuge terwe Inglismaa salapolitseinikud kokku, herra prokurör. Wõtte ka era-salapoliteinikke abiks. Munitte terwe London ühels sõjalaagriks. Sel wiisil ei saa Flaxil wõimalikult, ruttu raha saada. Ta mõtleb mõne uue keeralise plaani wälja — kuni senini aga loodan ma tema jälgedel olla. Olen ma teida juba nii kaugele saanud, siis peab wiimane meeletekitlik wõitlus algama.”

Automobil peatas lohtupalee ees.

„Allright, mr. Holmes,“ wastas prokurör, selle meeletu jälle natuke kerkinud oli, „mina teen kõik, mis nõuate. Ma usaldan Teie julgust, Teie jõudu ja Teie geniallust, meister.“

Scherlock Holmes nitutas jumalaga jätmiseks pead, pani oma puust piibu tosjama ja toetas end wäikides wankri padjadesse.

Kui auto salapolitseiniku korteri ees peatas, häitas Harry ühe looriga laetud naesterahwa peale, kes maja õue wärawal seisis. Waewalt oli Scherlock Holmes-wankrist wälja astunud, kui naesterahwas tema juure ruttas.

„See on ju mis Copper,“ hüüdis Harry rõõmsalt. Noor naesterahwas lõi loori üles, pani oma sõrmustega ehitud kae juur salapolitseiniku kääwarrele ja küsis ärewalt:

„See on möödas?“

Salapolitseinik raputas pead ja wastas lühidalt:

„Ta on ärapeasenud, mis Copper.“

Noor naesterahwas kirjutas.

„Siis olen ma ometi õigesti näinud, mr. Holmes. Juba uskusin ma, et furnud üles tõusewad! Kuid ma tunnen seda jafatordset mõrtfukat ja rõõwlit, isegi kui tema nägu kahelümne mäs- tuga laetud oleks! Ma tunnen igat tema liigutust, tema sammude;

„Ks sifemine heal sofisttas mulle, kui ma alles raudtee jaamas
seisin ja rongi äraõiditu ootasin: „See on tema!“

Ma waatlesin teda, kuid siis ütlesin ma enesele, et see wõi-
mata on, et ma ennast petan. Kuid, ehk ma küll teadsin, et Tom
Flag jessel tunnil ära hukataks, jätsin ma ometi oma pakid ja
kõit kus seda ja teist ja jälgisin seda meest, keda ma Flagiks ar-
wasin läbi mitmete uulitjate. Mis ma sellega mõtlesin, ei tea ma
isegi. Kuid see pidi küll mingisugune tundmus olema, mida meie
enejele äraõeletada ei saa. Wahest oli see ainult loomusunnilik
wiha — küllalt see wilets pööras korrald pead — ma nägin
tema filmi, ta tundis mind ära ja põgenes. London-Bridges ka-
tasin ma tema filmist.“

Scherlock Holmes seisis mõne filmapilgu waitjelt ja waatas
maha. Siis andis ta miis Copperile kätt ja ütles:

„Ma tänan Teid, Teie olete mulle suurt head teinud. Ma
palun Teid, ühes Harryga siin minu tagasi tulekut ära oodata,
sest ma ei luba mingil tingimisel, et Teie oma elu uuesti kaalu
peale panete.“

Salapolitseinik tahis oma autosse istuda, mõttes aga ühe
filmapilgu, pööras siis ümber, ruttas trepist üles ja kadus riidesse
panemise tuppa. Umbes poole tunni pärast astus ta sealt täiesti
mundetult välja.

Ta kandis weikest, kollakat mokahabet, lolilist kollasid juukseid
ja heledat dandy ülifonda. Selles edemas ülifonnas ei oleks isegi
kõige terawam film tõsise loomuga salapolitseiniku ära tunnud.

Siis kadus ta.

See oli raske tükk tööd, mida Scherlock Holmes enesele ette
oli wõtnud. London-Bridgesse jõudes, kõndis ta ühest uulitjast
teise, ühest majast teise, otsis, waatles, juurdles ja küsis. Päew
läks mööda, ilma et ta midagi oleks leidnud. Teine läks mööda —
kolmas ja neljas. Scherlock Holmes hakkas juba kartma, et Flag
üleüldse enam selles linnajaos ei wiibi, waid kui ta miis Copperi
ära tundis, teisi Londoni otsa põgenes.

Kuid see oli jälle selle kurjategija loomu wastu, kes otse
sellega, et ta kunagi kardetatavatest seiskordadest kõrwale ei hõidnud,
kõige suuremaid järeldusi kätte oli saanud.

Scherlock Holmes töötas järgmise süsteemi järele: Ta küsis
igas korteris Tom Flagi järele, kuna ta temast selge kirjelduse
andis, kuid iga kord teise nime nimetas. Wiimaks, kui salapolit-
seinik wiis päewa ümber oli kolanud ja London-Bridge linnajaos

kuni Tannerstreetini läbi oli otsinud, näitas talle ühe maja walitseja korterit teisel maja korral.

„Siin ülewal elas kuni eilajeni üks herra, kelle kohta Teie kirjeldus larwa pealt passib. Ta nähti wõrdimees olemat.“

„Ta ei ela siis enam siin?“ küsis Scherlock Holmes.

„Ei, ta on juba wälja tõmbanud.“

„Kas teate kuhu?“

„Ei.“

„Kas wõin seda korterit näha!“

Wajawalitseja mõttis salapolitseiniku umbusaldawal pilgul.

„Mul ei ole midagi selle wastu,“ ütles ta wiimaks, „kas tahate wast korterit üürida?“

„Jah, nii see on.“

Wajawalitseja wiis salapolitseiniku üles.

Korter oli tühi ja piinlikult puhastatud. Põrandal oli weel niiskuse plekkisi näha.

„Teie üüriline on wäga suur puhtuse armastaja olnud,“ arwas Scherlock Holmes, kuna ta põrandale wahtis.

Wajahoidja nikutas pead

„Seal on Teil õigus. Ta nähti ka õige rikas olema, sest et ta küll ainult paar päewa siin elas, maksis jüüski kolme kuu üüri ära.“

„Kas teate, kes korterit korras pidas?“

„Ei.“

„Kas Teie kedagi — tema juures ei näinud?“

„Ei.“

„Aga keegi pidi ju ometi korteri põranda puhtaks pesema.“

Wajawalitseja kratsis kõrwa tagast.

„See on tõsi, selle peale ei ole ma mõtelnud. Küll see ilka keegi oli.“

„Arwatawasti,“ ütles Scherlock Holmes pilkawalt. Sjeenes mõtles ta:

„Tom Flay ise on seda tööd teinud.“ Scherlock Holmes oli nimelt ühes nurgas werejälgi leidnud, mida peseja mitte puhtaks õruda ei olnud suutnud.

Nii piinlik kui see leidus Scherlock Holmesele ka oli, täitis see teda ka rahulustega. Ta oli õigil jälgil.

Kuhu oli aga Flay läinud? Korter ei annud tema edaspidiseks jälgimiseks kõige wähemat pidepunkti. Wajawalitseja ei imestanud mitte wähe, kui ühe nooreherra ahju arwas, kōt nurgad läbi nuuskis ja lõpuks tuhastasi ja paberi korwi ühjudas.

Wanade ajalehtede wahelt oli Scherlock Holmes ühe wäljalõike leidnud, milles Epsomi Derby wõidusõitjate nimekiri oli.

Derby-wõidu sõit Epsomis.

I. Ißmyer (Ch. Child) 1. Melton, 2. Pallas 3. Surnud Wõit 34 : 10. Plats 18, 14 : 10. Siis edasi Bisseunder. Be-Dweet, Jo. Caos — II. Charming (C. Fly) 1. Henry, 2. Herta, 3. Surnud Wõit 32 : 10 Plats. 15.32, 54 : 10. Siis weel Astruc Charming, Crommog, Tyrnos, Hemna, Droche. — III. Wafia (C Fly) 1. Prints Montaly, 2. Winedor. 3 Surnud Wõit 45 : 10. Plats 19. 18 : 10. Siis weel Feariett. Effataks, La Bombe, Bistnaia. — IV. Northeast (C Fly) 1. Vitoun, 2. Dthello, 3. Surn. Wõit 11. 10. — V. Bastanac (Jennings.) Amaleate, 2. Indianer, 3. Surn. Wõit 101 : 10. Plats 21. 21 : 10 Siis Baloc, Heron, Diavier, Margarite. — VI. Arabie (Wilson). 1. Elion. 2. Surn. Laeron, Wõit 150 : 10. Plats 49. 30 : 10. Siis weel Popota, Wanda, Prose, Miloer.

Kuna waales Holmes seda paberi riba. Siis pistis ta selle rahuldatus naeratusjega taskisse

„Ma tänan Teid. Ma tean küllalt.“

Kuna majawalitseja pead raputades selle imelikku herra järel toaft wälja astus, ruttas see trepist alla ja sõitis nüüd Scotland-Yardi.

„Kus elab Joken C. Fly?“

Ametnikud löid ruttu adressi raamatu lahti. See oli järgmine :

„Edgwar Road 92.“

Scherlock Holmes wõttis woormehe ja sõitis nimetatud mulitšasie.

Joken, üks tuttawamatest terwel Inglismaal, kes paljudel wõidusõitudel wõinud oli, elas ühe toreda maja esimesel korral.

Scherlock Holmes helistas.

Üks teener awas ukse.

„Mr. Fly kodus?“

„Ei, sir.“

„Kus ta on?“

„Arareisinud. Ta on Pariisi-wõidusõitudel ja tuleb homme tagasi, enne kui wõidujooks algab.“

Sherlock Holmes pigistas huuled kokku, siis pööras ta ümber, istus wantrisse ja sõitis oma korterisse tagasi.

Harry ja miss Copper ootasid teda juba kannatamatalt, sest viis päeva oli juba a.ööda läinud, sest saadik kui Sherlock Holmes kodust lahkus.

Kuulus salapolitseinik läks kohe oma töötuppa, kirjutas ühe kirja ja hüüdis Harryt: „Lase enesele jockey mr. Childs'i aadress anda. Kui temale see kiri ja ütle, et ma teda igal tingimisel paari tunni pärast siia ootan.“

„Allright, meister.“

Harry tormas oma jalgrattal minema. Waheajal astus miss Copper salapolitseiniku töötuppa.

Sherlock Holmes suitsetas piipu ja istus sügawas mõttes pehmel leentoolil.

„Ma näen juba undishimu tulipunastelt Teie nina peal põlema, miss Copper,“ hüüdis Sherlock Holmes naerdes. Rein astus peegli ette ja vaatles ernast. Tõepoolest läks ta nüüd näost punuri punasteks.

„Teie naljatate, mr Holmes, kuid Teil on õigus nagu alati. Teie hea tujuga ütleb mulle, et Teil viskokehed ja libedad jäljed käes on.“

„Väris õigus, miss Copper, minul on jäljed käes ja ajan neid nüüd järele, nagu werekoer, kes nina enam maast üles ei tõsta.“

„Jutustage mulle, mr. Holmes. Ma põlen undishimust, teada saada, mis Teie nende viie päeva jooksul korda olete saanud.“

„See ei olnud sugugi kerge töö, miss Copper. Mis ma leidnud olen, on ainult paar weretilka ja see pabeririba siin.“

Ta pani ajalehe wäljalõike, mille peale Derby wõidu sõidud üles olid tähendatud laua peale.

Miss Copper luges nimekirja tähelepanelikult läbi. Siis raputas ta pead.

„Awalikult ütelda, mr. Holmes, mina ei mõistaks temaga midagi peale hakata.“

„See näitab, et Teie weel täielik salapolitseinik ei ole, miss Copper. Kas Teie tähele ei pane, et kõige kuulsama Inglismaa jockey nimi, nii sagedasti kui see ette tuleb, pliiatsiga alla on joonistatud?“

„Muidugi. Ma järeldan sellest, et lugejal otse selle wõidu-
õitja kohta kõige suurem huwitus oli. Pealegi jagab ta seda
wist terve Londoni aristokratiaga.“

Sherlock Holmes nitutas pead.

„Päris õige. Arvame nüüd, et Flax see on, kellel Derby sõitude kohta nii suur huwitatus on. See on iseenejest mõista, et Flaxil nüüd tähtsamat ees on, kui end lõbu eht spordi pärast Derby sõitudest huvitada. Tal peab mingisugune kindel plaan olema, mispärast teda otse see jockey huvitab, kes pea võidusõitja on. Võtke nüüd veel arvesse, et mr. Fly, kelle peale Londoni võidusõitjatel kõige suuremad lootused on, Pariisis võidusõitudel viibib ja otse enne sõitude algust jälle siia jõuab; kaaluge siis veel ka seda, et ma Flaxi korteris werejälgi leidsin, ja kurjategija plaan peaks Teil selgelt filme ees olema.“

Miis Copper vaatas kohkudes salapolitseiniku otsa.

„Kuidas — Teie ei usu ometi mitte — et Flax jockey äratapnuud on?“

„Ma wean kas oma pea peale lihla, et Flax kui, mr. Fly Derby võidusõitust ühes saab tegema. Ma tunnen Flyt nägemise järele. Tal on Flaxiga teatav sarnadus. Kus jelles veel midagi puudu jääb mõistab see kurjategija järele aidata. Et iga avalitaks tuleku eest, enne sõitust kõrwale hoida, viibib ta Pariisis. Ma saan tema plaanist nüüd selgesti aru. Ta on aru saanud, et ta ilma kõige suurema hädaohuta oma isiku kohta, kuidagi moodi suurema rahasumma omanikuks saada ei wõi. Esimest korda elustahab Flax raha teenida. See lord peab ta enesel kaela murdma.“

Sel siimapilgul koputas Harry otse peale ja astus sisse.

„Ma tõin mr. Childsi kohe kaasa, mister.“

Harry järele astus üks pill, kuiwetanud, paljaks aetud näoga mees tuppa.

„Tere hommikust, mr. Holmes. Teie soovisite minuga rääkida? Mis on juhtunud?“

„Palju mr. Childs. Ma palun teilt suurt ohwrit ja maksan Teile kakstuhat naela, kui Teie sellega nõus olete.“

„Kakstuhat naela? Selle raha eest wõib juba äri teha. Rõnelege mr. Holmes.“

„Ma soovisin, et Teie homme, Derby sõitudel mõneks tunniks Sherlock Holmesest etendate.“

„Mina ja Sherlock Holmes? Kuid mister, sellega teete Teie nalja. Ma pean homme esimesel võidusõidul olema.“

„Selle sõidu teen mina Teie asemel. Niisama nagu ma te sellega korda katsun saada, teisi sõitust ühes teha.“

Mr. Childs raputas pead.

„Ei, see ei lähe mitte, mr. Holmes, ja kui Teie mulle ka 20,000 naela annate, ei või ma seda mitte vastu võtta. Ma lootan peale lootuse, auuhinda saada, ka oma usalduse, kuigi Teie mind ähwardavast karistusest päästa võiksite.“

„Teie effite, mr. Childs. Teie ei taota midagi, vaid võidate kõik: Derby sõidud tunnistatakse tühjaks ja võetakse veel lord nimesti ette.“

Jockey waatas kohmetult salapolitseiniku otsa.

„See oleks esimest korda, et sellesarnast ette tuleb mr. Holmes.“

„Ma ütlen Teile ette ära, et peale minu veel üks teine tundmata jockey sõidust osa võtab.“

„See on võimata, mr. Holmes.“

„Noh, ma võin Teile selle peale oma käe anda. Kui Teie ei taha, kõuelen ma mõne teise jockeyga. See on ometi selge, et ükski klube Teile seda wahetust pahaks ei pane.“

Lühikese wiimistuse järele andis mr. Childs järele. Ta tahtis ära minna, kuid Scherlock Holmes hoidis teda tagasi.

„Rahetsen väga, mr. Childs, kui hommene, kui võidu sõidud algavad, olete minu wang.“

Jockey wastupanek ei aitanud midagi. Scherlock Holmes tahtis seekord õige ettevaatlik olla. Ta teadis, et Childs mitte suud ei saats pidama ja oli otsustanud igat nurjamineku võimalust algusest saadit kõrvaldama.

Kui hämaraks läks, hulis Scherlock Holmes majast välja ja läks politseiülema juurde, kellega tal pikem läbirääkimine oli.

Süa wara hommikul oli päris rahwaste rändamine Epso-mishe alanud. Tuhanded ja tuhanded olid juba wara hommikul teele läinud. Kella ühe ajal algas suurepäraline korjusõit. Mel-jahobuse tõlbades istusid rahulise nägudega rikkamad inglased. Täewas oli pilwes ja lastis peatselt wihma sadu oodata.

Pärast kella ühte hakkas mänguplatstil etawaks minema. Weenem feltskond, kui ka spordimehed olid oma kohtadele trybunebel asunud. Nähti Inglise Favoriti lord Descobni omanikud, kui ka Castriessi hertsog, Carmingi õnnelik omanik, olid kohal ja waatlesid hobuseid.

Tumedad kuulujutud ja aimdused käisid jooksu platstil ringi. Wõitlus elu ja surma peale, kahe ühewõrra kuulsa hobuse wahel seisis ees. . . . Northeast, keda jockey Fly ratsutas pidi Vitouni vastu, keda Wilson ratsutas, wõitlusele tulema.

Riikweo bürodes oli liikumine väga elaw. Siin walitsetungimine, nii et juure waewaga ainult läbi peafes. Wanter seisis wantri kõrwas, mees mehe kõrwas. Kõit püüdsid weikefi kollaseid, punaseid ehk siniseid kartongisi Määratu laial Epsomi lagendikul pidi wõidu sõitmine algama. Kuninglit perekond austas oma juuresolekuga neid wõidujõitusi, mida krahw Derby aastal 1789 elusse oli kutsunud.

Nähti Walesi prinssi ja printsessi, Edingburi hertsogit ja hertsoginnat, Christani printsi ja printsessi, Lorne markid, Coughti hertsogit, Cambridge hertsogit ja palju muid. Wääratu inimeste hull laenetas Tattenhami-Corneri ja Warren-Paddocki wahelisel madalikul.

Eõidutee pikkus oli üks ükspool Inglis penikvormat.

Hobuste seisukoha ääres seisis Harry miss Copperi kõrwas, kes siin rikka Ameerika lady terwet riiete toredust nähtawale tõi. Paar sammu nendest eemal nähti Scherlock Holmest, kes müüsi jägawale filmade peale oli tõmmanud, nii et ainult weel juur nina ja tugew lõug näha olid. Ta oli parajasti wiimasel filmapilgul tulnud, nii et ta oma tuttawaid, kellede hulgas ka prints Wales, oli teretada ei tarwitsenud.

Wõidu sõit algas.

Kõigilt poolt kõstis kellede helistamine, mis heale jumina oma warju mattis. Alguse märguanne oli antud. Wärwilistes ülikondades jockeyd ratsutasid oma hobuste seljas nagu metsikud jahimehed mööda ja kadusid peagi rohelistesse. Riikwedajate üdamed tuljusid õrewalt ja närwilised ladyd jurusid oma käed kokku.

Esimene wõidu sõit läks ruttu mööda. Istmyer sai wõidu Ballase üle, kes ühe hobuseleha pikkusel taha jäi. Ütski inimene ei aimanud muidugi, et teine jockey Scherlock Holmes oli, kes oma endise aja ratsutamise kunsti täna jälle esimest korda tarwitada sai. Ainult mõned tunnid hommikul olid talle harjutamisels üle jäänud. Eüsti läks ta esimesena eesmärgist läbi. Teise sõidu juures wõitis Fly oma Charmingiga, kolmandana läks printsessi Montale läbi eesmärgi.

Netjas wõidujõitmine oli 20,000 naela auhinna pärast. Northeast wõitles Stouniga.

Northeasti seljas ratsutas Fly, Vitouni juhtis Wilson, kuna esimese wõidujooksu wõitja, Childs, katsuma pidi Dthellot, kes esimest kord jõitis, wõidule wiia.

Nüüd oli põnewus kõige kõrgema punktiini jõudnud.

Reegi ei pannud tähele, et pakkud pilved filmapiiril üleskerkisid ja juba mõned üksikad vihma piisad alla langesid. Ratsanikud tormasid üle lagendiku. Ühe minuti kestis põnewus. Siis tuli esimene pööre. Seal lendasid ratsanikud edasi. Kes oli esimene?

Sgaüks hüüdis oma hobuse nime. Herrad Jockey klubi loheses karjusid kõige kirglikemalt.

„Litoun, Litoun!“ karjuti ja hõifati läbi segamine. Sigus! Litoun tormas esimesena edasi. Northeast jockey Flyga oli järgmine. Mõõbas!

Weel üks minut ja kakskümmendneli sekundit — tee pikkus oli harilikult kohe minuti ja kahekümmenelja sekundiga ära sõidetud — siis tuli viimane otjüstaw pööre, siis oli wõit kindel.

Singe lämmastaw põnewus walitses. Kõit waitisid ja waatasid üksikult otjüstawa kääna ku poole, kas esimene sõitja weel nähtawale ei tuleks.

Waheajal etendari sõiduteel, seal, kus just mitte rahwast ei olnud, iseäralik draama ära, mis Derby wõidusõidu ajaloos ainuke selle sarnane on.

Scherlock Holmes oli Tom Flayi kohe ära tunnud. Ta ratsutas ta tõesti Fly nime all Northeasti. Mäsk, mida jalapolitseinil enesele teinud, passis nii hästi jockey Childsi kõwade näojoontega kokku, et Flay, kui ta terawa ja uuriwa pilgu oma ümber heitis, pettusest aru ei saanud. Scherlock Holmes pidi enesele tunnistama, et Flay oma osa hästi mängis. Tal läks korda hobuste omanikke, kes Flyd isiklikult tundsid petta. Ka nüüd, sõidul näitas ta oma osawust kui ratsutaja, nagu ta muudu lujategijate kuningas oli.

Üksteise kannul tormasid kolm ratsutajat otjüstawa kääna ku poole. Kõige es oli ikka weel Litoun. Mõni samm tema taga lendas Flay Northeasti seljas edasi. Holmes oli osaw ratsanik, kuid mitte terge küllalt, et Dhellot paremine edasi wiia. Ta ratsutas kolmandana Fly kannul.

Paks pöösastik warjas ratsanikke publikumi filmade eest. Mõneks filmapiilguks pidi Holmes oma täit tähelepanemist hobuse peale pöörama, sest sõit läks nüüd läbi mitmete takistuste. Korraga, Alles waadates, nägi ta Flayi poolpüsti sadulas seisma, kuna ta paremat kätt väljasirutas. Hirmus ehmatas läis Scherlock Holmesi tehaft läbi. Usjata tundis ta Dhellot wiimasele jõupingutusele. Oli juba hilja. Ta nägi kuldast jockey Wilson, kes Litouniga esi-

mesena ees ratsutas, sabulas wankus, vägi teda läsi õhku sirutama, mille peale ta hobuse seljast maha kukkus. Ratsaniitna sõitis Li-toun edasi, ei hüpanud talistusest küllalt kõrgelt üle ja kukkus.

Flay Northeasti seljas lendas kaugemale ette. Tribuneidel peaes kirjeldamata wõidutorm lahti.

Northeast läis esimesena läbi eesmärgi, teisena tormas Ot-hello taqast järele. Inimesed tribunedel suudlesid üksteist. Tor-miline kiiduawaldus läis fil-apilgul igast healest üle. Rahwa-hull tormas joken kallale, kes Northeastiga ratsutanud, ja kandis hullude mõrtsukat Flayi õlgadel üle platfi. Igaüks hõistas, nagu oleks kõigesuurem õnn elus temale osais saanud.

Holmes ei suutnud nii ruttu hobuse seljast maha saada, kui rahwahull wõitja ära kandis. Müüd ruttas ta temagi üle hobuste platfi. Tema taga nähti Harryt ja miss Copperit, kellel waew-oli temale taqast järele jõuda.

Kes sellel filmapilgul jokenks mundetud salapolitseiniku oleks näinud, see ei oleks tema näoilme üle mitte wähe imestanud. Kuulus salapolitseinik oli ruttu ühe gummimantli enesele ümber-wisanud, mis tema pikka, kõhna kogu warjas. Tema nägu nähti kiwits tardunud olema, sügawad jooned käisid suunurkadest alla. Lõug näitas weel nurgelisem ja suurem kui muidu. Silmades aga hõõgas saladusline tuli, wiha tuli.

Müüd oli Scherlock Holmes wõitja juurde jõudnud. Tema ümber seiswad kõige kõrgemad aristokraadid. Suur salapolitseinik astus joken juure, pani talle pahema käe õla peale, tõmbas paremaga rewolwri taskust ja ütles:

„Tom Flay, ma wõtan Teid wangi!“

Särgnes misugune warikus, mida mislegagi wõrrelda, ei wõi. Kõikide nägudest wõis kirjeldamata ehmatust lugeda. Kuid see rahu kestis ainult mõne filmapilgu.

Flay oli wälgutirusel rewolwri kõrwale löönud.

Kuid see oli selle peale ette walmistatud. Ta haaras Flayi mõlemate kätega ja hoidis kinni. Tialgi ei olnud wiha salapolit-seinikule nii suurt jõudu annud, kui seekord. Ta tõstis Flayi kõrgele, nagu gummipalli, walmis, wiletsat ennem tükkidets kisku-ma, kui teda weel ferd põgeneda lasta.

Kuid Scherlock Holmes ei rehkendanud rahwa rumaluslega. Pigemat seisjaid olid küll arusaanud, et siin ühe saladuslise draa-ma lõpuakti etendati. Need aga, kes kaugemal olid, arwasid, e-üts joken teisele kätte tahab maksta, et tema wõitjaks ei jäänud. Silmapilgul oli Scherlock Holmes karjuwast rahwahulgast ümber

piiratud. Üsjata tõmbasid Harry ja miss Copper tema kõrvas revolvruid välja. Nad oleksid selle määsawa rahwa hulga jekka lasta, oleksid ilmaüüta werd walada wõinud. Kui nad rahwast eemale peletada oleks tahinud. Saale poole ülesseatud salapolitseinikud, kes Scherlock Holmesi ära olid tunnud, ei saanud nii ruttu läbi rahwahulga tungida, et salapolitseinikule appi tulla.

Sellele oli waheajal igalt poolt kallale tungitud. Kui ta end mitte tähtsiks kiskuda ei tahtnud lasta, pidi ta Tom Flaxi praegusel lahti filmapilgul lastma. Need, kes salapolitseinikule kõige esite kallale tungisid, pidid tunnistama, et Scherlock Holmes kõige parem possija terwel Inglismaal oli. Tema rusitad aina lendasid läbi õhu ja paremale ja pahemale poole lendasid kallale tähtsijad maha. Tõusis hirmus segadus. Paugutati revolvruid, karjuti läb segamine.

Ja keskest, sellest inimeste murrust läbi põgenes Tom Flax. Ta oli ühe sõidu hobuseni jõudnud. Silmapilgul oli ta sadulas ja lendas nagu lahti lastud nool minema.

Waheajal oli terve müür politseinikka ja era-salapolitseinikka Scherlock Holmesi ümber kogunud.

Baljaaste möödadega aeti rahwahult tagasi. Politseinikkude kaitstel jõudis ta Scherlock Holmesi hobuste platfile, kiskus ühel tallipoisil hobuse ratsutid käest, hüppas hobuse selga ja sõitis tuhat-nelja minema.

Miss Copper pidi maha jääma, kuna Harry oma meistri eestujul samuti ta lähema hobuse selga hüppas, et salapolitseinikule järele rutata.

Esimese ehmatuse ja imestuse järele hakkas rahwahult liikuma, et ratsanikkudele järele minna. Alles mõni tund hiljem sõitis üks auto wõidusõiduplatsilt minema, milles miss Copper, politseinikud ja mõned suuremad ametnikud istusid.

Viimane peatükk

hulkade mõrtsuka Tom Flaxi elus.

Holmes oli põgeneja silmalt laotanud, kuid ainult sihti tähele pannud, kuhu poole see läinud ja see wiis mõlemate teede wahelt, mis Epsomisse kokku tulid, põhja poolt Londoni poole.

Poole tunniliise ratsutamise järele pidi Esherlock Holmes kinni pidama, et jälgi uurida. Tema hobune oli walges wahus.

Waherjal oli Harry tagast järele jõutnud. Salapolitseinik oli suurele kappi põlluse astunud, kanna ta hobust oma järele talu'as.

„Mr. Holmes,“ hüüdis Harry, „mis on juhtunud? Kus Flag on?“

See küsimine oli arusaadaw, sest keset kappi põldu seisid laiali aetud kättega üks joken, kelle juurde Esherlock Holmes oli astunud. Waherjal tuli ta Harry tagast järele.

„Flag on end wäga rütu unesti maskeerinud,“ ütles salapolitseinik. „Ta on oma joken ülikonna jelle linnu hirmutisega ära wahetanud. Edasi, Harry, meie ei tohi talle aega anda, unesti Londoni majade mereesse ära kaduda.“

Hobui kappi jäljed olid pehme maa peal selgesti näha. Koole kiirusel kihutasid mõlemad Cheami jaama poole edasi. Cheami raudtee jaama jõudes, hüppas inur salapolitseinik hobuse seljast ja läks jaama ülema bürosse.

„Kas nägite ühte narušes riides meest sõidu peale minema?“

Jaama ülem nitutas pead.

„Well, mister. Ta sõitis Soutonisse. Rong sõitis kahe minuti eest minema.“

Esherlock Holmes tampis jalaga.

„Kas siit ühte automobili jaada ei wõiks?“

„Well, ma usun küll. Mr. Wilder on hea auto.“

Esherlock Holmes hüppas hobuse selga ja ratsutas linna. Mr. Gilde ei olnud kodus. Shoffer ei tahtnud autot sõiduwalmis seada. Waherjal oli Harry tagast järele sõitnud. Üles tõstetud rewolwrilega jundisid mõlemad mehed shofföri gutot liikuma panna. Wärisjedes kuulas ta sõna. Kuna ta autoga raudtee äärt mööda edasi lihu'as, isinud Esherlock Holmes ja Harry tema taga, alati rewolwritiga ähwardades, kui ta sõidu kiirust wähenaldas.

Rong oli juba Soutonist läbi sõitnud. Poole tee peal selle jaama ja Wlichami wahel jõudis auto rongile järele. Esherlock Holmes andis shofförite käsku weduri kõrwas edasi lihu'ada. Suur salapolitseinik tõneles weduri juhiga ja filmapilk peeti rongi kinni.

Rewolwer käes otšis Esherlock Holmes kõik wagunid läbi, kuni Harry shofföri walwama jäi, et see autoga minema ei sõidaksi. Flagi ei olnud enam rongi peal.

Kaasreisijad jutustasid, et ta Soutoni taga rongi pealt maha olla hüpanud.

Wandudes pööras Scherlock Holmes tagasi ja istus jälle automobili.

„Tagasi Soutonisje!“

Pool tundi hiljem sõitis auto linna tagasi ja peatas politsei büroo ees. Soutoni politsei ülem saatis oma politseinikud igale tänavale. Pool tundi hiljem teadis Scherlock Holmes, et Flag enesele ühest riide ärist uue ülitonna oli ostnud — siis kadusid jä-jed jälle ära. Viimaks teatas üks poisike, et ta sēdajama meest, teda enne nulisjal kaabata riiees näinud, teistes riiees motorratta peal linnast wälja sõitma oli näinud.

Scherlock Holmes sõitis ainsasse jalgratta ärisse, mis Soutonis leidis. See oli ühe Londoni äri abikauplus.

Kaupluse juhataja ruttas talle wastu.

„Mõne tunni eest ostis üks mees siit jalgratta? Tal oli paljaks aetud nägu, teraw lõug, ettepoole tungiw nina ja aetud silmad.“

Kaupmees nikutas pead.

„Oli küll niisugune mees, mu herra. Tal nähti suur rutt taga olema ja maksis igat hinda.“

„Kuhu poole ta sõitis?“

„Ta sõitis Wentoni poole minewat teed edasi,“ wastas kaupmees.

Scherlock Holmes nikutas pead

„Jah, siina poole külge on teda ka weel mõned teised sõitma näinud,“ ütles ta Harry poole pöördes. Viie minuti pärast juba istusid mõlemad jälle autos ja kihutasid Wentoni poole edasi.

See tagaajamine oli kõige hullem mis Scherlock Holmesel kunagi olnud. Maantee oli kardetaw ja täis hätilisi käänauid. Selle juure tuli weel, et shofför oskama'ta oli ja wantrit küllalt kindlasti ei juhtinud, nii et see alatijs hädahuus oli, wastu kaljusi jooksuma ja tolmuks purunema.

Umb's kolme tunnilise sõidu järele, kuna puud, aasad ja külad mõlemal pool teed mööda olid lennanud, lerkis laugel eemal tume punkt nähtawale.

Mõne minuti pärast tundsid mehed selles motori sõitja ära.

See oli Tom Flag

Ka see oli, kui ta ümber waatas, oma tagaajajad ära tundnud. Ta tõmbas rewolwori wälja ja põmmutas pool tosinat paukusti auto peale. Scherlock Holmes ja Harry olid ruttu eesjaina taga warju wisiinud.

Ühest kinnist läbi puuritud, lullus shofför wantrist wälja. Selsamal silmapilgul tegi automobil suure ringi ja jooksis maantee kraawi.

Scherlock Holmes ja Harry lendasid wantrist wälja. Kuna wiimane oma jala ära nikastas ja mitmeli haiged sai, jäi Scherlock Holmes täiesti wigata. Ta hüppas püsti, tõmbas rewolwri ja sihtis eitewaattlikult.

Siis lastis ta, mitu pauku järestiku.

Kuid kangus oli liig suur ja surus kinnid natuke märgist eemale. Selle asemel, et Flagi trehwata, löid nad rattasse ja wiskasid selle ümber.

Silmapilgul töötas kurjategija esd ratta alt wälja ja jooksis wüid jala maanteed mööda edasi.

Siidse jõudu kofku wötres jooksis talle jalapolitseinik järele. Umbes wiis minutit jooksid mõlemad mehed üksteise järel edasi, siis pööras Flag kõrwale, jooksis üle aalade ja põldude ja oli korraga jalapolitseinikku siimist kadunud, nagu oleks maa teda ära neetanud.

Scherlock Holmes sai kofe aru, kuhu poole teine pööranud. Tema ees oli ühe kaewanduse siskekälk, kust alles paari aasta eest süsa wälja oli toodud.

Witmed küla elanikud olid taqaajamist näinud. Nad rattasid juurde ja karjusid juba eemalt Scherlock Holmesele hoiatufi.

Kuid oli juba hilja.

Ta oli juba kaewandusesse todunud.

Longates, higiga kaetult ja ähtides tuli Harry tagast järele. Waheajal olid küla inimesed seisma jäänud. Nad hoidsid Harryt tagasi:

„Säädge seisma, herra! Mitte sammu enam edasi!“ hüüdis üks wana mäemees. Harry ehmasas.

„Mitspärast? Kas hädaohtu karta on?“

„Wana mäemees wöttis mütsi peast ja wastas!“

„Need mõlemad, kes kaewandusesse läksid, on kadunud.“

Chma anult pörkas Harry tagasi.

„Mis Teie ütlete? Mis see tähendab? Kas kaewanduses enam ei iöötada?“

Wanamees raputas pead.

„Kaewandus on juba mitu aastat mahajäetud, selle järele kui ta mitu sada ohwrit nõudis. Käigud on sihwiste kaasidega täidetud, mis igal juhtumisel plahwatufi on sünnitanud. Juba

annuust saadik ei julgenud keegi enam saemandusesse minna, kuna ka alalistest sissekannumistest teatrid saadi "

Uhe filmapilgu viimatas Harry. Siis tahtis ta julgesti saemandusesse tungida, et Scherlock Holmesi veel õigel ajal hoivatada, ehk parem temaga ühtlasi hulla saada, ennem kui oma meistrit maha jätta.

Kuid ümberseisjad, kes tema mõttest aru said, panid saemanduse sissekäigu tinni. Waheajal olid ka mõned politseinikud juurde tulnud. Kaugel maanteel oli tolmu pilve näha. See oli automobil, milles Londoni politsei ülem, miss Copper ja mõned ametnikud istusid.

Kutuga jutustas neile Harry, mis juhtunud oli.

Lühikese nõupidamise järele otsustati Londonis telegrahweeri-rida, et igaks juhumiiseks tulekaitse mehi oma abinõudega kohale lütsuda. —

Waheajal irhtus wiiskümmend meetrit sügawal maa all hirmus katastroph.

Scherlock Holmes oli Tom Flaxi kannule jäänud. Nad jooksid läbi tirtsu, käänilise käigu, millest mitmelugused kõrwal käigud ära pöörasid. Korraga kuulis Scherlock Holmes, kuidas turjategija rutulised sammud ära kadusid. Ta ei võinud teda näha, sest elektri tasku lambi valgus ei ulatanud nii kaugete, kui Flax temast eemal oli. Kui salapolitseinik kohale jõudis, kuhu Tom Flax ära oli kadunud, nägi ta sügawat auku, mille keskel roostetanud ahel alla rippus. Ta haaras ahelast tinni ja lastis ennast alla sügawusse. Kui ta kindlat maad jalge all tundis, jäi ta kuulama.

Temal nägi ta walguse kuma. Flax kellel ka elektri taskulamp ühes oli, walgustas oma ümbrust.

Ta ei saanud enam edasi, sest käik oli otsas.

Salapolitseinik tundis, kuidas tal hingamine ilka raskemaks ja raskemaks läks. Sõegaasiga täidetud õhk wurus tema kopsu koku. Kuid Scherlock Holmes oli kindlasti nõuks wõtnud, siin maa all ennem Tom Flaxiga hulla saada, kui tagasi minna. Kurjategija kuulis rutulistest sammudest, et Scherlock Holmes talle järele oli tulnud. Tema tuli kustus. Kuid salapolitseinik oli kindlasti tähele pannud, kus turjategija enne seisnud. Korraga läis hirmus plahwatus ja terve maa sein langes Scherlock Holmesi ees sisse. Tema ise paisati mitu sammu tagasi ja langes meele-märtusetult maha. —

Rätgas seisjad olid kohkudes plahwatust kuulnud. Külla elanikud, kes juba teadsid, mis see tähendas, kõnelesid ijekestis.

Wana mämees, kes Harryt enne kaewandusesse minemast oli teelanud, astus nüüd lähemale. Ta wõttis mütsi peast ja sõnas: „Kaewanduses wiibijad on nüüd kindlasti hurnud ja Teie noorherra wõite nüüd õnne tänada, et meie Teid sisse minna ei lastnud. Ka Teie ei wiibiks nüüd enam elaware seas.“

Harry ei kuulnud enam midagi, ta oli kui meelest ära ja katsus kaewandusesse sisse tungida. Ka miss Copper tahtis temaga ühes minna. Kuid kütaelanitud keelasid neid ja nüüd sõnas ta politsei ülem:

„Herra Dakson, Teie wõiksite nii oma elu kaotada, ilmi et sellest kellegile midagi saju tuleks. Kuid peame enne nõu, mis siin teha ja ette wõtta. Minu arwates ei ole siin mitte üksi gaaside plahwatusega waid ka maa sis elangemisega tegemist, mida maapinna pörumisest tunda wõis. Siin tuleb sellekohaste kaitse abinõudega tööle asuda, kui meie mingit järeldust ära saada tahame. Iga silmapilk wõivad tulekaitse mehed päralt jõuda.“

„Kui ma ei eksi,“ sõnas üks ametnikkudest, „tulewad nad juba.“

Kõik waatasid nüüd maanteete, kus eemalt tolmul pilw lähenes.

Mõne minuti pärast olidgi tulekaitselased oma autoga ja tööksugu pääste abinõudega kohale jõudnud.

Neile seletati paari sõnaga ära, milles asi seisis, et siin tihwtiste gaaside plahwatusega ja maa sisse langemisega tegemist on.

Mehed warrustasid endid kaitse küberatega ja hingamise aparaatidega ja tungisid nii kaewandusesse.

Tulekaitse meestega ühes läks ka Harry, kellel jamuti ka kaitsekübar ühes hingamise aparaadiga peas oli, kaewandusesse.

Õnimees läigust sisse minnes ei teadnud nad kuhu poole pöördä, sest igale poole pöörafid läigud paremale ja pahemale poole. Mehed jäid nõutali seisnā.

Harry, kes kõige ees läks, tumardas maha ja otsis elektri lambi paistel jälgi. Tõesti leidis ta ka kahed jäljed, mis otse edasi wiisid. Kõik koos ruttasid nüüd edasi korraga lõppes kaitse otia ja pime sügawus haigutas nende ees. Jäljed wiisid kuni auguni, mille kohal roostetanud ahel rippus.

Ühes wõdetud redel tõmmati tahti ja seati otsaga augu põhja. Harry astus kõige enne alla. Jäljed läksid edasi ja wiisid ühte suuremasse kaitse. Lampi kõrgema hoides ja ümbrust walgustades nägi Harry kõhtudes, et siin plahwatus oli olnud ja ühtlasi ka kaitse oli langenud. Nõutalt jäi ta seisnā ja waatas enese ümber. Korraga nägi ta paar jammu eemal seina ääres ühte inimest maas lamama.

Taari hüppega oli ta seal ja walgustas mehe nägu. See oli Scherlock Holmes. Kas ta surnud ehk ainult minestuses oli, seda ei saanud praegu kindlaks teha. Igatahes pidi teda nii ruttu kui võimalik wälja wärste õhu kätte wiidama.

Mitted töstsid eluta keha õlgadele ja hakkasid sellega tultud teed tagasi minema.

Harry walgustas meel kord oma lambiga sisse langenud kääku ja waatas ümber, kas ta ka Tom Flaxi ei leiaks, kuid jällegi jälgi waadates leidis ta, et selle jäljed otse maha langenud seinale kadusid.

„Siis ometi kord on see hirmus mõrtsukas surma leidnud!“ hüüdis Harry tahmatalt rõõmustades ja jammus meestele järele, kes Scherlock Holmesega juba redelit mööda üles olid jõudnud.

Wäljas wärste õhu kões lõi kuulus salapolitseinik fismad lahti, õerus ottaesist ja küsis segaselt:

„Kus ma dieti olen!“

„Teie elate ja olete terve, meister!“ hüüdis miss Copper, kes rõõmu pärast nagu meelest ära oli. „Kui mina siin olesin, ei oles ma Teid ualgi kaewandusesse minna lubanud.“

„Aga Tom Flax!“ hüüdis salapolitseinik korraga meelde tuletades. „Kuhu ta jäi? Ah, nüüd tuleb mul meelde: Tema põgenes minu eest kaewandusesse, mina ajasin teda taga, olin tema kannul. Siis tahisid kihwtised gaasid minu hinge kiini matta, kuid ma jooksin tema kannul edasi. Siis korraga käis hirmus plahwatus, käigu sein langes sisse ja ma ruis teda oma alla. Mina aga tundsin hirmsat põrutust ja langesin meelemärkuseta maha.“

„Jah, Flaxi jäljed kadusid ka tõesti maha langenud seinale alla.“ ütles nüüd ka Harry. „Maailm on sellest sajalordjest mõrtsukast ometi kord lahti saanud. Nii on ta ise enesele hana kaewanud.“

Suur salapolitseinik naeratas õnnelikult.

„Jah, meile oli ka tõesti juba puhkust tarwis.“

Õhtu oli juba kätte jõudnud kui Scherlock Holmes ühes oma abilistega Londonisse jõudis.

(Lõpp.)

Geolewa raamatu listu:

1. Õnnelik piikl.
2. Saladusiine politseinik.
3. Ülespoodu soladus.
4. Wabejuhtumine derby wõidu jooksul.
5. Wiimane peatükk hullade mõrtsuka Tom Flaxi elus.

EESTI RAHVUSRAAMATUKOGU

AR1-95-01198